

Võru Gümnaasiumi
häälekandja

DICTUM

veebruar 2023 (13)

FACTUM

ÕELDUD-TEHTUD

ZAGREBI REIS

Hämmastav, mis kõik juhtuma hakkab, kui võimalustest kinni haarata. Meie kooli inglise keele õpetaja Ruth Nõmmik osales e-kursusel „Using Educational Technology in the English Language Classroom“, mida rahastas USA saatkond. Ta sattus ühte gruppi Horvaatiast Omišist pärit Dajana Jelaviciga ning sellest sai alguse koostöö, mis päädis töövarjutamisega Eestis ja seejärel Horvaatias. Aprillis käis Dajana Hispaania koolides ja kuna ta oli väga teadlik Eestist kui e-riigist, siis valis teiseks maaks Eesti ja soovis tulla meie kooli töövarjuks, et näha, kuidas meie koolis tehnoloogiat kasutades keeletunde antakse. Dajanat hämmastas, kui motiveeritud on meie õpilased. Tema hinnangul on Võru Gümnaasium perfektnie kool. Dajana töötab Omišis koolis, mis on meie mõistes kutse-suunitlusega põhikool, seetõttu soovitas ta meie õpetajatel külastada Zagrebi III gümnaasiumi.

Võru Gümnaasiumi inglise keele õpetaja Ruth Nõmmik, kunstõpetuse õpetaja Merit Süving ja koolielu korraldaja Maivi Liiskmann kasutasid Erasmus+ õpirände programmi raames võimalust näha, kuidas töötavad Horvaatia pealinna Zagrebi III gümnaasiumi õpetajad. Kuuldust-nähtust saab lähemalt lugeda lk 9.

Fotod: Maivi Liiskmanni, Ruth Nõmmiku ja Merit Süvingu erakogu

Hoiad käes Võru Gümnaasiumi ajalehte Dictum Factum (tlk 'õeldud-tehtud').

Enne kui miski saab teoks, on see mõtte kellegi peas. Idee tasandile mõttevälgatus jääkski, kui seda välja ei ütle. Niiviisi arutledes sai meie kooli ajaleht 2017. aastal nimeks DF. Lugesdes saate ülevaate sellest, mis VG seinte vahel lisaks õppetööle veel toimub.

Leht-lehelt avaneb teie ees meie koolipere argipäev. Isiklikult „Iga silmapilk on tähtis“ räägib vene keele õpetajast Veronika Popovast. 12L klassi õpilase Gerda Michelsoni tegemistest saate ülevaate rubriigist „Sõnas ja pildis“.

MÕNUSAID HETKI DF-I SELTSIS!

SISUKORD

ZAGREBI REIS	1
PORTREELUGU – IGA SILMAPILK ON TÄHTIS	3
PÄEVAD	4
KÄIGUD	6
IDEEDE KOGUMINE	12
SPORT	13
KÜLALISED	15
VALIKAINED	15
JÕULUD	22
GERDA MICHELSON SÖNAS JA PILDIS	27

PORTREELUGU – IGA SILMAPILK ON TÄHTIS

VERONIKA POPOVA – AASTA ÕPETAJA 2022

KRISTIN VARDJA JA MELANI VÄITS, 11H

Eelmise aasta augustis täitus Veronikal kümme aastat õpetajana. Pärast ülikooli lõpetamist alustas ta tööd Tamsalu Gümnaasiumis Lääne-Virumaal, kus töötas kolm aastat. Need olid õpetaja Veronika jaoks põnevaid väljakutseid pakkuvad ja õpetlikud aastad. Tal oli võimalus tutvuda ja töötada ägedate kolleegide ja õpilastega. Vaatamata sellele tundis, et midagi on puudu – tema süda soovis tagasi koju.

Võrumaa on Veronika kodukoht, siin on hea ja rahulik elada ja töötada. Ühel aprillikuu päeval avaneski võimalus tulla tagasi, sest Võru Kreutzwaldi Gümnaasium otsis vene keele õpetajat. Ta otsustas võimalusest kinni haarata ning töötas seal aasta aega, kuni asus tööle hoopis Võru Gümnaasiumisse, kus ta õpetab juba kaheksandat aastat. Praegu võib Veronika kindlalt öelda, et see oli parim valik, sest ta tunneb, et on õiges kohas. Ta on väga tänulik oma kolleegidele, kellele saab toetuda, koostööd teha või lihtsalt toredalt aega veeta. Tema sõnutsi on tal ka õpilastega väga vedanud – tänu neile on ta palju kannatlikum ja parem inimene. Igal aastal tabab ta 12. klassi lõpuaktusel end mõttelt, et „juba nad lähevadki“.

Tegelikult teadis Veronika juba kooliajal, et tahab tulevikus tegeleda laste või noortega. Ta arvab, et juba kümnendas klassis tekkis kindel teadmine, et soovib väga saada õpetajaks. Algul oli Veronikal soov õppida algklasside või lasteaias õpetajaks. Samas huvitasid teda ka keeled, eriti vene keel. Dokumente sisse andes mõistis ta, et ainuõige variant tema jaoks on ikkagi minna õppima vene keelt, sest see võimaldas tal ühendada kaks meeldivat asja – vene keele ja õpetamise. Nii asuski Veronika Tartu Ülikoolis õppima vene ja slaavi filoloogiat. Õpinguid alustades otsustas ta kohe, et magistriõppes valib kindlasti pedagoogilise suuna. Ta ei ole pidanud sekunditki oma valikut kahetsema ja praegu ei suuda ta ettegi kujutada, et teeks midagi muud.

Küsisime Veronikalt, miks ta ikkagi õpetajaameti valis. Vastus on tema jaoks lihtne – ta ei oskaks nimetada ühtegi teist nii mitmekülget, väljakutseid pakkuvat ja loomingulist eriala, kui

Õppekäigul Sillamäele. Foto autor: Oksana Aasa

seda on õpetajaamet. Ta selgitas, et võib olla samal ajal nii õpetaja, psühholoog, näitleja kui isegi kunstnik. Igatahes, selles ametis ei hakka küll kunagi igav.

Tema arvates on inimlikkus ja inimeseks olemine õpetaja töös kõige tähtsam. Ta püüab oma õpilasi mõista, neid toetada ja anda neile võimalusi vigade parandamiseks. Tähtis on olla õpilastega aus, siiras ja avatud. Tema arvates peavad õpilased nägema, et õpetaja on ka inimene, kellega saab rääkida nagu inimene inimesega. Kui sa suhtud õpilastesse nagu võrdväärsetesse partneritesse, tekib ka vastastikune austus. Veronika on õppinud, et ausus, endaks jäämine ja julgus eksida (jah, ka õpetajad eksivad) tagavadki vastastikuse austuse. Kui õpetaja austab oma õpilasi, austavad ka õpilased teda. Kui õpetajal on tunnis pingevaba ja sõbralik õhkkond, ei tähenda see automaatselt, et ei ole korda ja õppetööd ei toimu.

Veronika paneb suurt rõhku sellele, et teha õpilastele vene keele õppimine võimalikult meeldivaks ja toredaks. Tema arvates on vene keel aine, mis paratamatult tekitab eelarvamusi ja mõnel juhul isegi vastumeelsust. Veronika peab oluliseks, et õpilane ei

kardaks tema tundi tulla ning et ta tunneks ennast tunnis hästi. Enne tuleb vabaneda hirmudest, pingetest ja eelarvamustest, alles siis saab alata aine õpetamine ja õppimine. Ta arvab samuti, et iga õpetaja üks eesmärk võiks olla oma aine kõrvalt ka inimeseks olemist õpetada. Ta on aru saanud, et tundidele annab palju juurde see, kui lasta õpilastel mõnda aega rääkida neid huvitavatel teemadel ja arutada maailmas või ühiskonnas toimuva üle. Veronika soovib, et iga õpilane leiaks mingi põhjuse, miks ta klassiruumis viibib ja seda ainet õpib. Ta on toeks igale õpilasele: nii neile, kes on huvitatud sellest, et aine saaks kuidagi kolmele vastatud, kui ka neile, kes soovivad lisaks põhiprogrammile midagi iseseisvalt teha.

Üldiselt pole Veronika jaoks tiitlid tähtsad, kuid Võru linna aasta õpetaja tiitel oli talle väga meeldiv üllatus. See paneb teda mõistma, et ta teeb õiget asja, ning tal on tore näha, et seda märgatakse.

Koolis pühendub Veronika oma tööle, aga väljaspool kooli leiab ta aega iseendale ja tegeleb asjadega, mis talle rõõmu pakuvad. Talle meeldib loodus, taimed, aiatöö, toidu valmistamine, jalutamine ja vahel ka lihtsalt molutamine. Võimalusel veedab ta vaba aja metsas, kas marju ja seeni korjates või lihtsalt loodust jälgides. Kodus meeldib Veronikale kasvatada lilli, köögi- ja puuvilju, marju ja palju muud. Talle meeldib midagi ise valmis teha ja siis oma töövilja nautida. Veronika arvates ei hakka kunagi igav, kui tegeleda sellega, mida armastad. Selliste toredate tegevuste kõrvalt leiab ta aega lihtsalt molutada, nautides tassikest kohvi.

Küsisime Veronika käest, mida ta on nende kümne aasta jooksul kõige rohkem õppinud, ning ta vastas, et tuleb alati jääda iseendaks, mitte püüda olla keegi teine. Tema arvates ei peaks keegi ennast teistega võrdlema ja üle oma varju hüppama. Veronika jaoks on oluline teha seda, mida oskad, teha seda hästi ning pingutada nii, et eelkõige ise oleksid rahul. Veronika on tänulik oma töökohale ja -kaaslastele ning õpilastele ja arvab, et tal on kõvasti vedanud.

PÄEVAD

2. NOVEMBER – JOHANNESEPÄEV

Kooli kassi Johannese järgi nime saanud uute gümnaasistide kooliperre vastuvõtmise rituaal langes seekord kokku hingedepäevaga. Abiturientid võtsid oma kodukari alla nunnud kassipojad ja kandsid hoolt, et küsukesed osaleks üritustel ega unustaks kogu päeva jooksul, kes on nende peremees/-naine. Humanitaarklassis oli 30 valget, reaalklassis 30 musta ja loodusklassis 31 sinist kassi. Vahetundides hoidsid neid tegevuses omanikud, lisaks sellele toimusid aulas mängud-tantsud-mööduvõtt. Päeva lõpus tuli verisulis gümnaasistidel esitada oma suunale vastav ood: 10H ülistas eesti keelt („Kõnelus emakeelega“; S. Aavik, R. Lind), 10L päevalille ja 10R parabooli.

10H klassi õpilased kirjeldasid oma teekonda, mille lõpus said neist VG koolipere täieõiguslikud liikmed.

- Kaisa märgistas meid sildiga „Kaisa kassipojad“, andis lõngakera ja ülesande teha TikToki tants, mis jäi sündmuste keerises tegemata ja ununes vist perenaisel endalgi. Nii kergelt saime märgid kätte!
- Maibel ja Kirke andsid mulle harja, sellega tuli kooli peal ringi käia ja koristada; muutsid mu särge autogrammimagnetiks, kuhu paljud kirjutasid mingi lause, sõna või oma allkirja. Vahetunnis kantseldati mind usinalt.

Päeva säravaim moment oli see, kui ma sain Kahootis III koha ja auhinnaks šokolaadi. Lõbus ja toimekas päev oli.

- Trexi ja Emsu panid meid terve päeva toorest muna käes hoidma; sidusid meid kokku, tänu sellele saime esimest korda siin majas liftiga sõita, kui pidime neile vett tooma minema. Kandsin silti, millel seisis, et mind võib paitada ja tasuks teen kükki. Muna pidi terveks jääma, kui läks katki, pidi karistuseks pisut toorest muna jooma. Tulevikus võiks kassikestele rohkem jaburaid ülesandeid anda. Klasside etteasted ning mängud olid väga toredad.
- Romeri ja Dimitra korraldusel jagasime aineõpetajatele härekujulisi kummikomme ja kalasarnaseid küpsiseid. Igal vahetunnil kogunesime 1. korruse tahvli juurde mängima, nt tõmbasime kastist sedeli, kus oli kirjas, millise poosi peame võtma, järgmine kord mängisime „Aliast“. Vahetunnid olid sisustatud peaaegu laitmatult, järgmisel aastal võiks johannesepäev toimuda samamoodi.
- Perenaised Aveli ja Gajanee ristsid meid Müisuks. Iga tunni lõpus pidime minuti jooksul jõudma nende klassiukse taha, et olla valmis neid järgmisel tundi saatma. Tublid Müisud said auhinnaks pulgakomme. Päeva lõpus andsime aulas vande, et oleme ustavad ja kuuletume pererahva käsule. Päev oli tegus, järgmistel aastatel teeks süiski rohkem mängu.
- Meie peremeestel oli kolm kassipoega, kes varustati ujumisprillidega, seljale kinnitati üleskutse „Näpista mind!“. Tundsime end kui hulkuvad tänavakassid; nagu kodutud, peremehe hooleta kassipojad. Ühesõnaga, nagu 70ndatel Hiina perre sündinud tütarlapsed – täiesti üleliigsed! Mina prooviksin peremehena teha kõik, et minu kassipoeg tunneks end hästi. Teistele anti ikka kommi ja krõbinaid. Õnneks olid pärast tunde ägedad mängud ja klasside tutvustused.
- Meie perenaised olid küll igavad: ei andnud vahetunniks kohustusi, vaid kaks lehte eesti keele ja matemaatikaülesannetega ning kaela väikesed nimesildid. Aga suurt vahet polnud – aulas korraldati põnevaid mängu (katki istunud õhupallid, kauge kaarega lennukid, sõlmed, mida lahti harutati jms). Hea vaheldus tavalisele koolipäevale. Selline mõte tekkis, et 12ndikud võiks ise valida paarid, mitte nii, et õpetajad moodustavad neid.

Fotod: [kooli fotogalerii](#)

- Hannaloore ja Annabel teipisid meile peopessa muna, kinnitasid jala külge kassikonservi, riputasid kaela sildi, millel omaniku foto ja nimi. Päris ebamugav oli kirjutada. Hiljem tuli pererahvas õhupalliga, need puhusime täis ja panime särgi alla. Pärast näidendeid, mängu ja laule andsime vande ning meid „ristiti Johannesteks“.
- Meie ülesanneteks oli alluda perenaistele (Lisett ja Eva-Lotta), kanda tundides kaasas kröbinate ja veekaussi, iga pai eest kükke teha (1 pai = 1 kük), teises tunnis kinni seotud jalgade kiuste osaleda. Kröbinakauss osutus tõeliseks õnnistuseks – terve päev sai midagi näksida –, kinniseotud jalgadega andis ringi koperdada, aga nalja sai kõvasti.
- Johannespäev möödus tänu headele perenaistele sündmusterohkelt ja lõbusalt. Pidime käima ringi, vastutulijaid tervitama ja neile komplimente tegema; esitama inimestele küsimusi, nt küsima nende telefoninumbrit/sotsiaalmeedia kontot, ning vastused üles märkima. Päeva lõpus andsin perenaistele šokolaadi, vastu sain kollase potiroosi ja šokolaadi. Välja nägin nagu nunnu valge seelikuga kass, seljal silt „Kertu ja Bibily kassipoeg“. Väga meeldiv, et kõik 10ndikud pidid olema kassipojad, mitte lihtsalt kandma kindlat värvi riietust. Kõige toredamad olid mängud päeva lõpus ja teiste esitlused.

Fotod: [kooli fotogalerii](#)

5. OKTOOBER – ÕPETAJATE PÄEV JA KOOLI 8. SÜNNIPÄEV

Päev algas 8.30 aulas, kus direktor Karmo Kurvits andis ametlikult võimu üle 12L klassi õpilasele Sven Treierile, olles enne hoolikalt läbi mõelnud, mida üks koolijuht vajab: a) tühi kõht tõmbab tähelepanu oluliselt kõrvale, selle vastu aitab suši; b) direktor ei tohi jääda teele, tal peaks ikka vähemalt üks kanister kütusega pagasnikus olema, nii et tuliuus kanister kulub marjaks ära; c) kui midagi kipub ununema, aitab sõbralik teade „Meeldetuletus. Vt üles!“; d) ja loomulikult käib ameti juurde Johannes II.

Direktor K. Kurvits juhtis tähelepanu õpetajakutsega kaasas käivatele tonidjuttudele, tegelikkuses peaks keskenduma hoopis koolielu meeldivatele külgedele. Verivärske koolijuht Sven Treier meenutas 10. klassi sügise kokkumust: „Kuhu ma küll sattunud olen?“ Nüüd küsib ta endalt: „Kuhu ma jõudnud olen?“ Paari aastaga on abiturientid hoolega ladunud tuleviku vundamenti ja tänulikud oma õpetajatele panuse eest sellesse töösse. Et pedagoogidel jätkuks energiat ja tervis ei hakkaks jukerdama, said nad kingiks meepurgi ja granaatõuna, mis peaks aitama säilitada raudsed närve.

Slaidid: Kertu Kalkuni ja 12H õpetajate päeva esitlus

Nägemaks asju kellegi teise vaatepunktist, tuleb astuda tema rolli. Sel põhjusel saabki õpetajast kord aastas koolijüts. 1. tund (eesti keel) algas võimlemisega, seejärel jagati õpetajad rühmadesse ja anti ülesanne kõiki märksõnu ära kasutades panna värsivormi nende nägemus vastavalt siis kas H- või L- või R-klassist.

Kunstiõpetuses loosis igaüks endale kolleegi nime ja tegevuse.

Kehalises kasvatuses läks täitsa pööraseks: noored õpetajad olid palunud appi tuntud tantsuõpetaja Andre Laine, kelle optimism ja liikumiskergus nakatas, nii et „Si, sinjoora“ tuli lõpuks välja ka, kuigi alguses vastasid õpilased küsimusele „Jäi meelde?“ kooris „Ei!“.

Klassijuhatajatunnis rääkis oma tegemistest inglise keele õpetaja Ruth Nõmmiku töövari Dajana Jelavic, kes on pärit Horvaatiast Omiši linnast. Selle aasta aprillis käis ta Hispaanias ja valis teiseks riigiks Eesti, kuna meie koolisüsteem olevat maailmas parimate hulgas. Dajanat hämmastas, kui motiveeritud on meie õpilased, tema hinnangul on see perfektne kool.

Koolipäeva lõpetas VG 8. sünnipäeva aktus. 1. oktoobril 2014 pandi paika kõrvalhoone nurgakivi ja sellest hetkest algab uue riigigümnaasiumi lugu. Võimu tagasi saanud direktor Karmo Kurvitsa sõnul saab kooli kasvamist võrrelda lapse arenguga: 8-aastane küsib, milleks reegleid üldse vaja on, ja kehtestab omad reeglid, oskab vahet teha soovil ja vajadusel, aga sünnipäeval polevat vahet, kumb on kumb. Üllatuskülaline Ewert Sundja rõõmustas rahvast oma hittidega, siis tegi kavala näo pähe ja teatas: „Teen selle ikka ära!“ Peagi kõlas „Sipsiku laul“ ja rahva soovil lisapalana „Veelaul“.

Foto: [kooli fotogalerii](#)

KÄIGUD

NOORTEKONGRESS SOOMES

ADEELE VALB, 10H

Käisin 2.–6. augustil Soomes kristlikul noortekongressil, kuhu kogunesid noored üle kogu maailma. Kongressil oli rohkem kui 2000 osalejat, Eesti esindajaid oli neljakümne ringis. Päevad veetsime Lahti kongressikeskuses, kus toimusid erinevad loengud ja töötoad. Saime töötada ka gruppides, mille liikmed olid enamasti kõik erinevatest riikidest.

Minul läks arvutivea tõttu õnneks ja nii sattusin gruppi, kus oli mu kaks sõpra ka. Gruppides saime arutada erinevate teemade üle ja suhelda uute inimestega.

Ööbisime erinevates Lahti koolides. Eestlased ja britid ööbisid Jalkaranta koolis.

Kongressil oli kaks erinevat jutlustajat: üks rääkis hommikuti ja teine õhtuti. Kongressi keskel korraldati ka võrkpallivõistlused, millest võtsime meiegi oma grupikesega osa. Enamiku mängudest võitsime, aga tuli ka mõne kaotusega leppida.

Üritus oli hästi meeldejääv ja mõnus ning loodan, et järgmine kongress, mis toimub 2026. aastal Itaalias, on veel põnevamgi.

Pildil: Eesti koosseis. Adeele Valb'i erakogu

Pildil: Kongressi ühispilt. Adeele Valb'i erakogu

23. SEPTEMBRI ÕPPEKÄIGUD

11L KLASSI TARTU-KOGEMUSED

11. klasside retk viis Emajõe Ateenasse, kus igaüks sai laias laastus oma huvide järgi valida, kuhu minna. Ühine oli ekskursioon Vanemuise teatrisse, et püüda teatri kõõgipoolt. Isegi need, kes ei pea end suureks teatrifanaatikuks, said ägeda ja silmi avava kogemuse. Teatris on nii palju (töö)kohti, inimesi, ruume ja asju, millest aimugi polnud. Et etendus saaks sündida, on vaja nt kunstituba, puidutöökoda, peakatete valmistajaid jne. Peale näitlejate ja baleriinide on teatris muidki töökohti (miks mitte sinna tööle minna!). Kõik etenduseks vajalik tehakse koha peal. Lava taga võis näha õhtuseks etenduseks „Nunnad hoos“ valmis pandud dekoratsioone, selgus, et teatrist on võimalik endale ka kostüüme laenutada. Lavalt kogesime pilku publikule näitleja vaatepunktist ja saime teada, milleks on vaja punast täppi: selle järgi teab näitleja, kus on lava keskpunkt. Vanemuise saal mahutab 440 pealtvaatajat.

Pärast teatrituuri jagunesime kaheks: üks grupp läks uudistama ülikooli ja teine suundus Tartu Tervishoiu Kõrgkooli, kus tutvuti majaga, sai näha erinevaid õppepalateid, katsuda nukke, kelle peal omandatakse mitmesuguseid erialaoskusi (nt sünnitustoaos võis näha beebisid); arvutis saime lahata inimesi, kes olid oma keha annetanud TTHK-le õppevahendiks; otsisime

röntgenipildilt püssikuuli; saime teada väga palju inimese veresoonekonna ja närvisüsteemi kohta.

Tartu Ülikoolis räägiti õppekavade ja sellestki, mida oodatakse üliõpilaskandidaadilt. Põnevust pakkus TÜ hiljuti valminud Delta maja (2020), mis on põhjala regiooni moodsamaid digitehnoloogia ja majandusmõtte keskusi. Hoone oli vägev, andes inspiratsiooni jätkata ülikoolis.

Üks osa 11ndikest oli soetanud pileti õhtusele etendusele, Alan Menkeli muusikalile „Nunnad hoos“, mis põhineb samanimelisel mängufilmil. *Shon*-tüdruk Deloris juhtub pealt nägema mõrva. Tunnistajakaitse programmi kaudu satub neiu kloostriisse, kus tekitab üksjagu segadust, aga paneb ka kloostrikoori jumalikult laulma. A. Menkel miksub gospelit, diskomusikat ja souli. Etendus oli meeleolukas ja võimas, nii mõnegi meelest tegelikult päeva parim osa.

10H KLASSI LENNULAAGRIMULJED TAEVASKOJAST

- Lennureisid on hea viis uute klassi- ja koolikaaslastega tutvumiseks. Ühistegevused liitsid meie klassi esimest korda niimoodi, et oli mugav kõigiga rääkida. Matk oli just see, mida pärast pikka loengut vajasime.
- Taevaskojas oli väga ilus! Matkalt tagasi tulles tegime käepärastest vahenditest munast kosmonaudile turvalise „skafandri“ – ta pidi u 6 m kõrguselt tervena maanduma. Saime oma „Rakett 69“ teadmisi proovile panna.
- Söök oli väga keskpärase. Järgmisel korral võiks olla parem hommikusöök, kuid ei kurda ka. Loodus- ja reaalklassil oli ööbimine nadi, meil päris rahuldav.
- Õhtusel laulupeol sai lauldud, nii et hääl ära. Mõnus ja äge laager!
- Kõige esimene asi, mida mina lootsin, et meie klassi ööbimiskoht oleks hotell, mitte sööklamaja. Lootus kandis vilja. Loeng oli mõttetu, lektoril puudusid esinemiskogemused ja teema oli nagu imikutele mõeldud. Lõuna oli enam-vähem söödav, järgmine kord peaks kool rohkem hoolt kandma toidu kvaliteedi eest.
- Kõigele lisaks pakuti imemaitseid koduseid toite. Ei puudunud ka väike klassidevaheline rivaalitsemine, kuid see käib asja juurde ☺
- Öörahu me ei rikkunud, läksime ilusti kell 22.00 tuttu.

- Ei oodanud, et reis nii huvitav ja naljakas tuleb. Minu arvates võib seda igal aastal teha.
- Lemmiksündmused olid ühislaulmine (pole ammu niimoodi laulnud), meeskonnamängud ja õhtul hilja ka pokkerimäng. Ma võitsin selle. Vinge!
- Pärale jõudes algas päev loenguga. Lektor, Jõgeva gümnaasiumi õpilasnõustaja, käsitles teemat, mis meid kõiki puudutab: erinevad enesearendamisviisid, motivatsioon, kuidas ja kellelt probleemidele korral abi otsida. Kuulsin esimest korda eesmärkide seadmiseks loodud SMART-tehnikast.
- Kõige rohkem meeldis mulle matk. Taevaskojas on väga vaikne ning igalt poolt avanuvad lõõgastavad vaated.
- Üritus oli väga kasulik – suhtlesin paljudega, üritus liitis ka meie klassi enam. Tunnen end koolis palju turvalisemalt ja mugavamalt, julgen minna inimestega rääkima ega karda enam ise juttu alustada.
- Sai matkatud, lauldud, tantsitud ja mängitud. Veetsime väga mõnusalts aega. Muidugi sai öö jooksul pisut pättust ka tehtud, aga sellest lähemalt rääkima ei hakka ☺
- Matkasime Taevaskoja ümbruses, nägime metsavendade punkreid ja Neitsikoobast, 14 m sügavust looduslikku pühapaika, millega on seotud mitu legendi; pesime nägu allikaveega, mis paneb naha särada.
- Sellised üritused on väga toredad ja neid võiks veel korraldada.

OLI ÜKS ÕNNESTUNUD VÄLJASÖIT (ABITURIENTIDE ÕPPEKÄIK 12L KLASSI ÕPILASTE SILME LÄBI NÄHTUNA)!

Teekond Vargamäe muuseumi viis läbi raba (5,3 km), kus sai nautida kauneid maastikke, võrratut värvikirevust ja teha jõhvikapause. See oli tore algus päevale, sest ilm oli ebavargamäelikult päikseline ja tuulevaikne. Giid tutvustas Tammsaare lapseõlvekodu (talukompleks on üsna suur), sugupuud ja tõi välja kokkulangevused romaani „Tõde ja õigus“ sündmustikuga. Kuidas küll inimesed nii elada said? Vahakuju järgi tundub, et Tammsaare oli õbluke mees. Tegime tutvust muuseumi kassi Antoniga ja vaatasime rehe all näidendit Jakob Sikenbergist, etendus oli omapäraselt üles ehitatud, väga naljakas ja hea vaatamine, mitte igav, nagu alguses kartsin. Kohati tekkis

tunne, nagu oleksin ise kõrtsis ja kuulaksin, mida need kaks seal räägivad. Tahaks lausa uuesti üle vaadata.

Patarei vanglas saime ülevaate merekindluse ajaloo, superhea giid jutustas tõseliselt lugusid vanglas toimunud. See oli üks kõle ja jube paik, kus pealtnäha mitte midagi ütlevad ruumid peidavad endas jubeda saladusi ja jõhkrust, mille puhul mõtled, mida üks inimene teisele teha võib: kõigest 2% pääses sealt elusalt välja. Nägime, kust „must ronk“ sisse ja välja sõitis ja mis eesmärki see täitis. Saime ühe „elutarkuse“ võrra rikkamaks: kui on valida, kas surmasüst või poimine, siis vali viimane (vähem piinarikas). Hirmus mõeldagi, et 2005. aastani olid vangid veel sellistes tingimustes. Kui julm oli elu. Läksin koju ja uurisin lisaks Patarei vangla ajalugu.

Vangla giidi soovitusel suundusime kommunismiohvrite mälestustahvlite juurde, kust leidsin ka oma sugulaste nimesid. Tegemist on ühelt poolt huvitava ja kurva, aga samas ka väga olulise kohaga – seda, mis on juhtunud, ei või unustada. Ajalugu ei tohi korduda.

KONVERENTSIL „YOUTH AND GREENER EUROPE“ OLI KOHAL KA VÕRU ESINDUS

KATRIN JUUL, 12R

Foto autor: Lauri Heino

27. septembril toimus Soomes Lappeenrantas konverents „Youth and Greener Europe“, mille eesmärk oli tähistada Euroopa koostöö päeva. Üritus valmis Eesti-Soome koostööna. Selle aasta Euroopa koostöö päev seadis fookusesse rohelisema ja jätkusuutlikuma tuleviku ning rõhutas noorte osaluse tähtsust koostööprojektides ja tegevustes. Üritus tõi kokku rohkem kui

70 projekti- ja arendusjuhti nii Eestist kui Soomest, et jagada lõpetatud projektide tulemusi ja kogemusi ning luua uusi suhteid tuleviku koostöödeks.

Margarita Golovko, Rahandusministeeriumi Euroopa territoriaalse koostöö talituse juhataja, tõstis oma avakõnes esile inimestevahelise ja kultuurilise koostöö tähtsust. Samuti juhtis ta tähelepanu praegusele olukorrale Ukrainas ning tahtis tuletada meelde, et koostööd tuleb teha olenemata olukorrast. Päeva esimeses pooles tutvustati lõpetatud projektide tulemusi. „BioAware“ projekti esitles Võru linna esindus koosseisus Tiina Hallimäe, Katrin Juul, Kristin Kari ja Ave Arop.

Võru esindus: (vasakult paremale) Tiina Hallimäe, Katrin Juul, Kristin Kari, Ave Arop. Foto autor: Lauri Heino

Projekti „Pure“ eesmärk oli võõrliikide leviku ennetustöö ja hävitamine. Kõlama jäi seisukoht, et me peaksime võitlema võõrliikide leviku vastu. Veel uuriti jätkusuutliku tööstuse plastmaterjali (BioStyrene) ja viise, kuidas noori suunata robotite ehitamise ja programmeerimise juurde (Nesttec).

Päeva teises pooles suunati fookus tulevikku ning eesootavatele projektidele. Samuti oli võimalus luua uusi suhteid võimalike projektide elluviimiseks.

Ürituse moderaator oli Ding Ma, Lõuna-Karjala piirkonnanõukogu koordinaator. Konverentsi korraldasid Eesti EL-i välispiiri ja Kagu-Soome CBC programm.

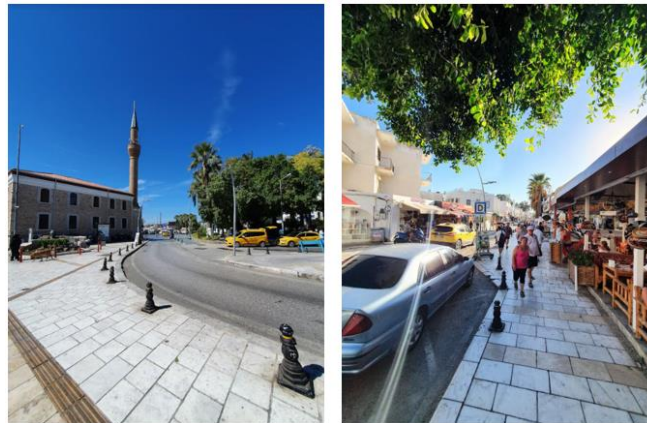
BODRUMI-REIS

JAKOB KIRS, 10H

Olen päris palju reisinud, käinud näiteks Kreeta saarel, Küprosel, Tuneesias, Slovakkias, loomulikult Balti riikides, Soomes. Türgit külastasin juba kolmandat korda, seekord viis reis Bodrumisse.

Bodrum on Türgi üks populaarsemaid kuurorte, mis oli kunagi väike kaluriküla, kuid 20 aastaga on muutunud linnaks. Bodrumi linn asub Egeuse merre ulatuval poolsaarel.

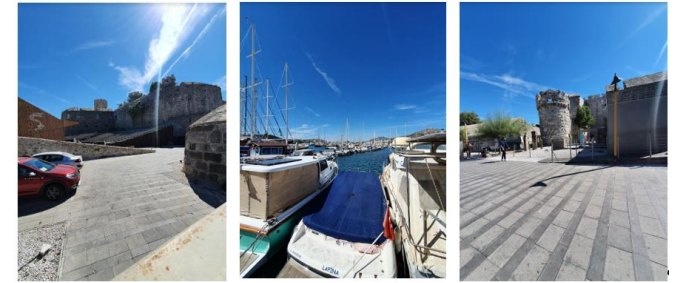
Esimestel päevadel külastasin Bodrumi vanalinna, kus torkasid silma kitsad jalakäijate tänavad, ühesuunaline liiklus, vanad majad, kohvikute ja kalarestoranide rohkus.

Bodrumi linna tänavad

Kõige huvitavam oli **Püha Peetruse loss**. Loss on valminud 1402–1437. See on populaarne erinevate tornide poolest: Johanniidide ordu iga keele esindajad ehitasid omas stiilis torni (inglise, prantsuse, saksa ja itaalia torn). Lossist avaneb vaade paadisadamale.

Reisi viimasel päeval külastasin **Yilmaz Oevuenci basaari**. See on Türgi turg, kus asuvad kauplused. Ostlemine käib läbirääkimiste teel, see tähendab, et hind on selline, millega nii müüja kui ka ostja rahule jäävad. Turul müüdi Aasia tekstiili, kohalikke maitseaineid, küpsetisi, maiustusi ja keraamikat.

Püha Peetruse loss ja paadisadam

Türgi basaar

Bodrum on mereparadiis, kus on palju võimalusi aja veetmiseks. Lisaks imekaunile loodusele saab ujuda kristallselges merevees ja näha türki kultuuri. Koolist ära käimine tekitas küll õppetöö osas lisaraskusi, aga reisielamused kompenseerivad selle vaeva. Soovitan Bodrumit kõigile, sest puhkama peab ju ka.

Fotod: Jakob Kirsi erakogu

TÖÖVARJUTAMINE HORVAATIAS

MAIVI LIISKMANN, koolielu korraldaja

RUTH NÕMMIK, inglise keele õpetaja

MERIT SÜVING, kunstiõpetuse õpetaja

Võru Gümnaasiumi õpetajad kasutasid Erasmus+ õpirände programmi raames võimalust töövarjutada Horvaatia pealinna Zagrebi III gümnaasiumi õpetajaid. Töövarju nädal, mis toimus novembri lõpus 2022, oli väga mitmekülgne. Osalesime lisaks oma ainetundidele ka paljudes teistes ainetundides, näiteks horvaatia keel, matemaatika, kehaline kasvatus, õpioskused, bioloogia, saksa keel, eetika jne. Nädala sisse mahtus ka kooli 100. aastapäeva juubeliaktus Zagrebi kontserdimajas.

Matemaatikatund

Eesti ja Horvaatia haridussüsteem on pealtnäha sarnane, kuid kohapeal viibides märkasime mitmeid erinevusi. Enamikus Zagrebi gümnaasiumides toimub töö kahes vahetuses. Külalastatud gümnaasiumis on 650 õpilast ja umbes 50 õpetajat, igas lennus kuus paralleeli. Hommikune vahetus kestab 8–14 ja õhtune 14–20. Ühel nädalal käivad õpilased koolis hommikul, järgmisel toimub õppetöö õhtuses vahetuses ja huvitegevus vaheldub samas rütmis. Koolis ei pakuta sooja toitu, õpilastel pole ka võimalust üleriideid ja jalanõusid garderoobi jätta.

Kooli juubeliaktusel

Kooli juubeliaktusel

Horvaatia gümnaasiumid on valdavalt kas üld-, reaal- või humanitaarkallakuga. Gümnaasiumiaste kestab neli aastat, sisaldades meie mõistes ka 9. klassi. Ainetunni pikkus on 45 min (meil 75 min). Kui meie gümnaasiumi õppekavas on märgitud kohustuslike kursuste arv, siis Horvaatias arvestatakse õppekava täitmist tundide arvuga nädalas, näiteks emakeelt õpivad nad neli, inglise keelt kolm ja muusikat üks tund nädalas. See teeb õpetaja täiskoormuseks nt inglise keeles 21, matemaatikas ja emakeeles 20 ning ülejäänud ainetes 22 tundi nädalas.

Vahetund

Tunniplaan koostatakse kogu õppeaastaks ja selleks leitakse aine-õpetaja, kellel pole täiskoormust. Nii nagu paljudel eesti aine-õpetajatel, on ka Horvaatia kolleegidel klassijuhatamise kohustus, ainult et neil on selleks aeg ette nähtud kaks korda nädalas: üks mõeldud õpilastega tegelemiseks ja teine õpilaste vanematega kohtumiseks.

Tunniplaan

Kuigi konkreetne kool on reaalsuunaga, saavad õpilased valida päris mitme B-võõrkeele vahel, näiteks itaalia, prantsuse ja ladina keel. Kõigile õpilastele on eetika või religiooniõpetus kohustuslik vastavalt õpilase usulisele eelistusele. Tunde külastades märkasime, et Zagrebi gümnaasiumis antakse kõik tunnid täisklassidele. Meie kooli eeliseks on tasemerühmad, kus saab matemaatikat ja võõrkeelt õppida väiksemates rühmades vastavalt edasijõudmisel tasemele ja kiirusele. Lisaks sellele on meie kooli noortel võimalik valida väga paljude valikainete vahel, kuid Zagrebi III gümnaasiumi noortel see võimalus puudub. Valikuid on vähe, populaarsemad neist on matkaklubi, koorilaul ja kooli ajakirja tegemine. Samas ei anna meil võistelda nende sportimisvõimalustega, koolil on oma staadion, sisevõimla ja riietusruumid.

Zagrebi kooli välistaadion

Kehalise kasvatuse tund

Nii Horvaatia kui ka Eesti gümnaasiumi lõpetades sooritab õpilane kolm riigieksamit: matemaatika, emakeel ja A-võõrkeel. Õpilastega vesteldes selgus, et nende koolil on samasugused traditsioonid nagu meil (õpetajate päev, jõulupidu, kooli sünnipäev jne). Vestlusringis tundsid sealsed noored huvi meie õpilaste käekäigu vastu koolis hakkama saamise ja vaimse tervise osas.

Vestlusring noortega

Kooli jõulupuu

Vestlusring ülikooli psühholoogiatudengitega, kes olid praktilal

Meid vastu võtnud kool oli äärmiselt sõbralik, õpetajad olid professionaalselt ette valmistunud ning oleme saanud endale suurepäraseks partnerid järgmisteks projektideks. Õpetajad

kaasasid meid oma tundidesse, tutvustasid Zagrebi linna vaatamisväärsusi ja ajalugu.

Tutvustasime oma kooli

Iga reisi kohustuslik osa on tutvuda ka selle maa kultuuriga. Külastasime Zagrebi populaarsemaid muuseume – Museum of Broken Relationships ja Museum of Illusions. Nautisime kohalikke toite, eriti pakkus maitseelamusi *la struck* ehk kodujuustulasanje. Kasutasime võimalust käia Plitvice järvede matkarajal, mis on UNESCO maailmapärandi nimistus. Saime olulisi teadmisi lähiajaloo maavärinatest, Serbia ja Horvaatia konfliktist ning nägime mõlema tagajärgi.

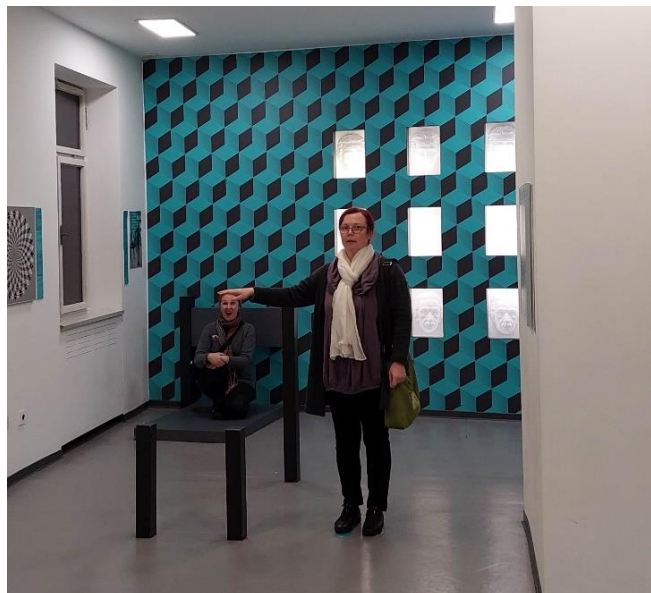

Muuseumis

Täname Erasmus+ programmi finantsiliste võimaluste eest, Zagrebi III gümnaasiumi kooliperet sooja vastuvõtu eest ja oma meeskonda! Julgustame kõiki osalema erinevates projektides, mis avardavad erialast silmaringi ja loovad uusi tutvusi ning annavad kogemusi, mis rikastavad meie igapäevaelu.

Plitvice järvede matkarajal

Pealinna võlud

La struck

Fotod: Maivi Liiskmanni,
Ruth Nõmmiku ja Merit
Süvingu erakogu

IDEEDE KOGUMINE

ÕF-ID IDEELABORIS VALGAS

KATRINA PADUR, 11R

27. septembril kohtusid Võru, Põlva, Valga ja Parksepa kooli gümnaasistid Valga Gümnaasiumis õpilasfirmadele suunatud Ideelaboris. Sinna jõudsimise 10.30, huvilisi oli tihedalt, kõik pidid registreerima end enne esimest moodulit, seejärel pakuti pitsasaia ja tuli valida istekoht saalis.

Esimene moodul „Kuidas tunda ära ja vormida head äriideed?“ algas kell 11.00. Ürituse läbiviija Harald Lepisk tutvustas end ja andis ülevaate ettevõtjate tüpaažidest ning seejärel palus meil mõelda, missugused ettevõtjad meie oleme. Tegime ajurünnaku „Jah, ja ..“-meetodi abil järgmistel teemadel: „Millest puudust tuntakse?“, „Mida inimesed vajavad“ ja „Mida me ise saame teha?“. Ta rääkis, miks üldse ettevõtjaks hakata, milline on hea äriidee, ja iseloomustas erinevaid ettevõtlustüüpe. Lõpus kutsus ta lava ette kõik mentorid, kes rääkisid, kes nad on ja kuidas nemad saavad meid ideedele kaasa aidata.

Võrumaa KHK puidu- ja mööblitöötlemise kompetentsikeskust Tsenter esindas Kaido Mäesalu, alustava ettevõtte konsultant, kes rääkis puidu väärdamisest ja sellest, kuidas Tsenter saab õpilasfirmasid aidata. Lõunapausi ajalgi sai temalt nõu küsida oma õpilasfirma idee kohta.

Teine ja kolmas moodul oli „Äriideede arendamise töötoad“. Seal said kõik grupid enda tiimikaaslastega arutada oma firma ideed. Iga grupp tegi ka plakati oma toote esitlemiseks ja käis seda teistele gruppidele tutvustamas, et saada tagasisidet.

Kõik mentorid käisid gruppide juures ja andsid omapoolse hinnangu. Nende peamised küsimused olid, kuidas teha enda ideed paremaks, kellele on see toode suunatud ja kuidas muuta toode unikaalsemaks. Tänu mentoritele tekkis palju uusi ideid, kuidas muuta toode või teenus unikaalsemaks ja mitmekülgsemaks.

Kõige huvitavam tegevus oli mentoritega rääkimine ja ideede jagamine. Saime uusi asju teada ja palju mõtteid, kuidas oma toodet edasi arendada. Meie õpilasfirmale oli see väga kasulik ja

tore kogemus. Kindlasti soovitan edaspidi kõigil kohale minna ja 100% ülesannetest kaasa teha.

OMG LAAGER 26.09–27.09

DOREN TAITTS, 11R

Koostöös kolme Kagu-Eesti riigigümnaasiumiga (Valga, Põlva, Võru) korraldati kahepäevane laager, et laiendada õpilaste silmaringi ja pakkuda huvilistele tuge geograafia olümpiaadiks valmistumisel. Laager toimub igal aastal, kuid alati on valdkond, milles süvitsi minnakse, pisut erinev. Selle aasta teema oli „Loodusvarad ja energeetika“. Laagris oli 30 õpilast, igast koolist kümme.

Üheskoos külastasime huvitavad kohti, kuhu niisama lihtsalt ei pääse. Esimene peatus oli Neo Performace Materials Gruppi (NPM, peakorter asub Kanadas) kuuluv Silmet OÜ, mis asub Ida-Virumaal ja mis on üks Euroopa suuremaid haruldaste ja muldmetallide tootjaid.

Kohapeal nägime, kuidas see protsess toimub, milliseid masinaid ja materjale kasutatakse, ja muidugi saime ka oma käega erinevaid metalle katsuda.

Teine sihtkoht oli TalTechi põlevkivi kompetentsikeskus. See on Kohtla-Järvel asuv teadus- ja arenduskeskus, mis tegeleb peamiselt põlevkivi ja keemia valdkonnas, kuid pakub ka muid teenuseid, nt arendus- ja labori- ning intellektuaalomandi teenust, pakub üürilaboreid ja teostab valdkondlikku standardimist. Kompetentsikeskuses räägiti lähemalt põlevkivist ja mida sellest teha saab ning kust ja kuidas seda hangitakse. Nägime ka, kuidas seal töö käib ja millised võimalused on loodud, et neid teadmisi saaks edasi anda nooremale põlvkonnale.

Peale seda kõike söime kolledžis lõunat ning siis suundusime paar korrust kõrgemale ühte klassi, kus tegime veeanalüüse, proovides teha kindlaks, millisest veekogust proov pärineb. Mõõtsime vee PH-taset, elektrijuhtivust, võrdlesime värvitoone ja palju muud. Vesi sai analüüsitud, suundusime Viru Keemia Gruppi, kus tutvusime kontserni tegemistega, keskkonnaprojektidega ning külastasime ka põlevkiviõli tootmistehhi. Ööseks jäime Toila spaahotelli.

Fotod: kooli fotogalerii

Teist päeva alustasime Aidu tuulepargis, kus nägime tuulikut nii seest kui ka väljast. Õnnestus näha ka maas olevat tuuliku laba, mis polnud veel üles pandud, ja see oli palju suurem, kui oleks osanud arvata. Järgmiseks külastasime Enefit Power AS-i Auvere elektrijaama. Seal räägiti põhjalikult, kuidas kogu protsess käib, ning saime ka jaamale seest pilgu peale visata. Julgemad läksid elektrijaama katusele (62 m kõrge), et nautida head vaadet kogu tootmisalale, hoonetele ja muidugi ka ümbritsevale loodusele.

Pärastlõunal suundusime Uikala prügilasse Kukrusel. Saime näha, kuidas käib töö suures prügilas, palju on seal töölisi ning mis saab edasi, kui kõik on sorteeritud ja pakitud. Üllatuseks oli see, et prügila peab maksma riigile teatud summa, kui nad ladustavad prügi prügimäele. Peale sellist avastust hakkasime kõik rohkem mõtlema prügi sorteerimisele ja tarbimise vähendamisele.

SPORT

SPORTLIK PÄRASTLÕUNA

EDE PÄHN, kehalise kasvatuse õpetaja

27. septembril oli erandlikult vaid neli 45-minutist tundi, et tähistada spordinädalat sportliku pärestlõunaga. Õpilased jagunesid kolme suunapõhisesse orienteerujate gruppi nii, et 10ndikud pidid leidma endale paarilise 11.–12. klassist. Kes hätta jäi (st ei tundnud kedagi või ei osanud valida), küsis abi kas minult või klassijuhatajatelt. Eesmärk oli, et igaüks leiaks endale mentori või hoopis parima sõbra. Aitäh Erika Prihodkole, Alla Denissovale ja Aleksandra Karpuhhinale, kes võtsid oma hoole alla meie koolis õppivad ukraina noored. Loodan, et see aitab nii mõnestki barjäärist üle saada.

Rada oli paigutatud Koidula tänavast Paju tänavani ja Kooli teest Tamula järveni. Ette oli valmistatud kolm rada (pikkus 4,1 km), igaüks 16 kontrollpunktiga, ometi olid need üpris erinevad.

Linnas orienteeruja peab järgima reegleid: esiteks, mäng olgu aus; teiseks ei tohi läbi eraaia minna (need alad olid tähistatud oliivrohelistega); kolmandaks pole lubatud minna üle ja/või alt aia ega läbi aiaaugu; neljandaks tuleb hekid rahule jätta; viiendaks peab vältima kõike, mis on kaardil lilla värviga tähistatud.

Rajad pandi maha sama päeva hommikul, muudatusi tuli teha viimase minutini, kuna haigused ei küsi luba tulla. Rajale läks 82 paari + õpetajate kolmik (Krista Kõlli-Raud, Ester Allas ja Aare Rätsepp).

1. RADA

I Liivika Paas 11R ja Riho Parker 10R (38.10)

II Tauri Jürisaar 11R ja Kert Lestberg 10H (45.01)

III Melani Väits 11H ja Birjo Piir 10H (48.59)

2. RADA

I Aurelia Kumm 11H ja Olev Piirisild 12L (40.13)

II Daniel Kreevald 12L ja Lisette Stalkov 10L (41.04)

III koht Ats Uder 10R ja Randel Johannes Reeder 12R (41.33)

3. RADA

I Sven Treier 12L ja Heiko Jass Kaasiku 10L (36.53)

II Robin Parv 12R (39.11)

III Jürgen Joonas 12L ja Kert Tammesoo 10L (39.43)

Finišis ootas kõiki osalejaid pirukas ja mõnus soe tee.

SPORT

starditajad:	voistkond	aj
I	voistkond	15.50
II	voistkond	15.55
III	voistkond	16.00
IV	voistkond	16.05
V	voistkond	16.10
VI	voistkond	16.15
VII	voistkond	16.20
VIII	voistkond	16.25
IX	voistkond	16.30

NB! TEGEMIST ON EVK ÜRITUSEGA, IGAST KLASSIST ON OODATUD 3 ÕPILAST.

1. koht - 10H tulemusega +8

2. koht - 12L tulemusega +11

3. koht - 12R tulemusega +14

4. koht - 10R tulemusega +25

5. koht - 10L tulemusega +30

6. koht - 11H tulemusega +38

7. koht - 11R tulemusega +39

8. koht - töötajad tulemusega

+57

Fotod: [kooli fotogalerii](#)

Võru Gümnaasiumi lauatennise turniir

5.-9. detsembril

Tegemist ettevõtluskalkulaatori
üritusega!

I koht Jürgen Pill

II koht Robert Palm

III koht Terek Skuin

VÕRU GÜMNAASIUMI SAALIHOKI VÕISTLUSED

Võru Kreutzwaldi Koolis

I Alagrupp teisipäeval 10.01
kell 17:00-20:00

II Alagrupp teisipäeval
17.01
kell 17:00-20:00

Finaalid neljapäeval 19.01
kell 17:00-19:00

Tiimide registreerimine studiumis

I koht 10R

II koht 12H

III koht 11R

I koht 12L

II koht 12R

III koht 12H

Palju õnne võitjatele!

Fotod: [kooli fotogalerii](#)

KÜLALISED

SÜMBOOLIKANÕUNIK GERT UIBOAED

ANETT KAUPMEES, 11L

30. novembril käis meil külas riigikantselei sümboolikanõunik Gert Uihoaed, kes rääkis teemal „Eesti Vabariigi sümboolid“. Sümbolid on märgid, mille abil saame väljendada riigi ja inimeste ühtsustunnet. Ta rääkis meile põhiliselt Eesti lipust.

Lipu lõi Eesti Üliõpilaste Selts aastal 1884. Igal lipu värvil on mitu tähendust. Sinine tähistab usku, lootust ja ustavust. Must minevikku, kodumaa musta mulda ja armastust. Võib tekkida küsimus, kuidas must tähistab armastust. Tollal oli must värv väga kallis, sellest ka arvamus, et must tähistab armastust. Valge sümboliseerib haridust, lund, suveööd, kasekoort. Eesti lipu kasutamise õigus on igal inimesel. Eesti lipu heiskamisega anname märku oma ühtekuuluvusest ning see visualiseerib ühiste väärtuste ja ideede levikut. Lipp heisatakse päiksetõusul ja langetatakse päikseloojangul või kell 22:00. Eesti lipp on kuldloikes, mõõtmel 7 ühikut lai ja 11 ühikut pikk.

Lisaks lipule on Eestil ühisteks sümboliteks vapp ning teenetemärgid.

VALIKAINED

GOLDBERGI MASINA EHITAMINE

ANETT JEEDAS, 11H

Valikainete nädalal võtsin osa kursusest „Goldbergi masina ehitamine“, mida juhendas Reet Järvpõld, sest see tundus minu senistest valikutest erinev ja huvitav.

Esimesel päeval saime teada, kes oli Goldberg ja mida Goldbergi masin endast kujutab. Rube Goldberg oli ameerika karikaturist ja skulptor. Ta joonistas keerulisi ja jaburaid masinaid, mis tegid lihtsaid asju, näiteks keerasid raamatulehti. Neid masinaid hakati tema järgi kutsuma Goldbergi masinateks. Peale juhendaja esitlust hakkasime tiimis otsima ideid oma masina ehitamiseks ja näitasime kogu klassile oma kavandeid.

Teisel ja kolmandal päeval ehitasime hoolega, plaanid aina muutusid, mistõttu pidime leidma paremaid ja nutikamaid lahendusi. Masinaid oli nii maas, laes kui seintel. Meie tiimi masina ülesanne oli väikese palli rajale saatmise kaudu kätepesuseep kätte saada. Pall panime veerema ühest klassi otsast rajale, mis lõppes toruna kraanikausis. Iga päev algas põnevusega ning lõppes väsimuse, kuid suure eelvusega.

Fotod: Anett Jeedase erakogu

Neljandal päeval viimistlesime ja hakkasime masinate tööd filmima. Juba esimesel päeval rääkis juhendaja, et filmimine võtab kõige rohkem aega, kuid me ei tahtnud väga uskuda, sest masin pidi ainult ühe korra töötama, et saaks filmitud. Varsti saime aga aru, et see oli tõsi: filmimine võttis väga kaua aega.

Isegi kõige lihtsamad lahendused ei töötanud. Lõpuks saime ikkagi kõik masinad ilusti filmitud ning seejärel võisime suure töö lahti lammutada ja klassid ära koristada. Päeva lõpuks rääkisime kokkuvõtvalt kursusest. Õppisime palju nii meeskonnatöö, uute ideede leidmise kui ka oma loomingulise poole kohta.

Jäin kursusega väga rahule. See oli väga põnev uus elamus, mida soovitan teistelgi. Kursus aitas arendada nii loovust kui ka loogilist mõtlemist.

ARGIMAAGIA

KAILI TERVE, 11R

Esimesel perioodil oli minu valikkursuste eelistuste hulgas „Argimaagia“, mida juhendas inspireeriv kirjanik, fotograaf ja pereema Grethe Rõõm. Olen teda mõnda aega juba sotsiaalmeedias jälginud ning tundsin, et see sobib mulle.

Kohtusime üheteistkümnekesi Grethega koolimajas. Kursusel tuli ennast avada ning väljendada oma mõtteid ja arvamusi, seega oli grupi suurus igati kohane ja mugav. Kuna juhendajast kiirgas kogu aeg rõõmsat ellusuhtumist ja positiivsust, siis muutus suhtlus järjest julgemaks ja vabamaks. Julgesin iga päevaga aina enam oma mõtteid ning kogemusi väljendada.

Valikaine kestis esmaspäevast neljapäevani, iga päev oli erinev, aga samas oli selles tükike eelmisest. Kursuse jooksul olid läbivad teemad selgus, eesmärkide seadmine ja nende täitmine, julgus ning motivatsioon ja inspiratsioon. Iga teema lahti harutamisel oli teooriat suhteliselt vähe, et saaksime rohkem aimu oma teadliku elu loomisest just üksteisega suheldes. Tegime palju grupi- ja iseseisvaid töid, et minna käsitletavasse teemasse süvitsi. Proovisime läbi erinevaid näpunäiteid ja mudeleid, et ka hiljem oma elu rajamisel neid meeles pidada ja kasutada.

Olin kursusega väga rahul. Võtan sellest kaasa positiivse ellusuhtumise ning lihtsad ja praktilised näpunäited, kuidas oma elu kujundada ning kuidas rohkem iseendasse süveneda. Sain kursusel täiesti uue ja teistsuguse kogemuse, aga kahtlemata on see üdini meeldiv. Soovitan seda valikainet õpilastele, kes tahavad kujundada endas positiivset ellusuhtumist, targalt

tegutse, leida inspiratsiooni, ja neile, kes soovivad selge pilguga oma elu üles ehitada.

VEEBIDISAIN ELEMENTORIGA

ALEKSANDER PUOLAKAINEN, 11R

Valikaine „Veebidisain Elementoriga“ juhendaja oli Kristofer Järvelaht, meie kooli vilistlane, kes oli sel aastal esimest korda õpetaja rollis. Juhendajal on veebikujundusfirma, seega on tal kogemust küll.

Esimesel päeval tutvustati meile veebidisaini üldreegleid ja põhimõtteid. Seadistasime endale üles Wordpressi töölauda ja kasutaja ja paigaldasime sinna paar pluginat. Pärast seda otsisid kõik endale Pinterestist inspiratsiooni oma veebilehe jaoks. Samal ajal näitas juhendaja meile mõnda hea kujundusega veebilehte ja neidki, kus ta ise muutusi teeks. Kuna teen õpilasfirma jaoks veebilehte, otsisin taime- ja loodusteemalisi veebilehti, seejärel lisasime sobiva malli Wordpressi ja hakkasimegi tasapisi tegutsema.

PLUGIN-fail on pistikprogramm, mida kasutab pilditöötlusrakendus Photoshop. See salvestab sisu, mis laiendab Photoshopi vaikerakenduse funktsionaalsust ja mida kasutatakse sageli pildiefektide ja filtrite lisamiseks või uue rasterpildi vormingu toetamiseks. PLUGIN-faile võivad luua ja müüa kolmandate osapoolte arendajad. Mitu eelinstallitud PLUGIN-faali salvestatakse Photoshopi installidesse Plug-ins kataloog.

Teisel päeval oli meil e-õpe, päeva alguses rääkis Kristofer e-poe võimalustest, täpsemalt sellest, kuidas paigaldada veebilehele Woocommerce e-poe plugin. Pärast seda oli kõigil paar tundi vaba aega, et teha oma lehekülj meeldivaks. Tegemise ajal võis võtta juhendajale videokõne, kui tekkis mingi probleem. Päeva lõpus vaatasime kõigi veebilehed läbi ja tegime parandusi.

Kolmandal päeval olime taas koduõppel. Päev algas sarnaselt: juhendaja rääkis natuke teooriat ja võimalusi, mida saaks oma veebilehele paigaldada. E-poe said lisada endale ostukorvi ja ostmisvõimalused. Pärast seda oli jälle paar tundi vaba aega. Seekord tegime vahelehed korda („meist“, „kontakt“, „tooted“ või „teenused“) ja tõlkisime malli ingliskeelsed väljendid eesti keelde. Päeva lõpus tegime taas juhendaja abiga parandusi.

Neljapäeval olime kooli arvutiklassis ning õppisime, kuidas teha Facebookis reklaami ja kuidas üldse oma ettevõtet internetis reklaamida. Tegime oma veebilehe telefonivaate korda, seejärel hindasime neid. Juhendaja tutvustas meile DALL-E disainirobotit, millele saab sisestada mingi tegevuse või väljendi ja ta joonistab selle silme all valmis. Hiljem saime teada, mis on SEO (Search Engine Optimization), see näitab, kui hästi tuleb otsides veebileht ette Google'is. Päeva lõpus mängisime mängu „Higher or Lower“, kus peab pakkuma, kumba kahest variandist on rohkem viimase kuu jooksul guugeldatud, näiteks saab võrrelda Michael Jordanit ja Valget Maja.

Viimasel päeval olid paljudel veebilehed täiesti valmis ja tegime veel viimaseid parandusi. Vaatasime ka üle, kuidas luua ettevõtet e-äriregistris ja kust leida fonte. Seejärel saime e-poed korralikult tööle, nii et saab rahaga maksta. Päeva lõpul mängisime loomingulisi mängu ja tagasisidestasime valikainet.

Soovitan kõigile veebidisainihuvilistele seda valikainet, minu enda tulemust võib praegu näha aadressil <https://www.katex.ee/>!

HARJUMUSTE MEISTRIKLASS

LOTTA HÕRAK, 11H

Valikainet harjumuste meistriklasse juhendas Martin Mark, väikeste harjumuste meetodi maaletooja, kes õpetas meile nädala jooksul, kuidas seda meetodit põhjalikult kasutada.

Esimene päev algas kaaslastega tutvumisega, järgnevatel päevadel tegime harjutusi, mille käigus saime veelgi tuttavamaks. Harjutasime võõrastega suhtlemist ja nendega oma mõtete jagamist.

Viie päeva jooksul oli võimalik tänu juhendaja õpetustele mõista, kuidas ja miks harjumused tekivad ning kuidas me saame neid ise tekitada või neist vabaneda. Peale pisikeste harjumuste meetodi õppisime ka teisi harjumustega seotud meetodeid ning nende kasutamist. Juba valikainete nädala jooksul saime alustada uute teadmiste kasutamist oma igapäevaelus. Kui nende praktiseerimisega tekkis probleeme, arutasime selle üle juhendajaga ning leidsime põhjuse ja saime nõu, kuidas seda lahendada.

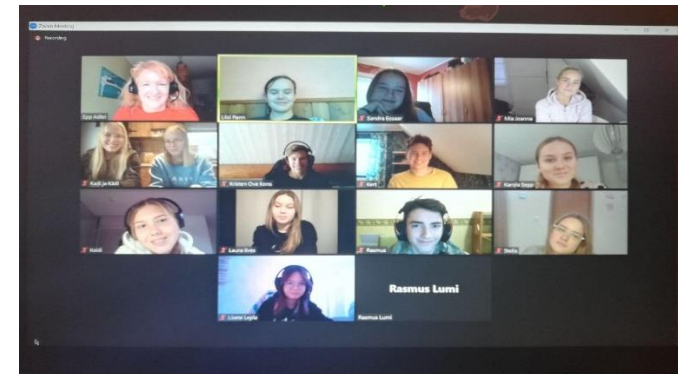
Hoolimata sellest, et õppisime viis päeva järjest enamasti teooriat, oli valikaine väga huvitav. Mul tekkis täiesti uus vaade oma harjumustest ning nägin juba nädala jooksul, kuidas kursusest saadud meetodid mind ka päris elus aitavad. Tundide jooksul toimus palju ühiseid arutlusi, kuid isegi kui jagasime isiklikke seiku oma päevast, ei tekkinud ebamugavustunnet, kuna klassis valitses õhkkond, milles oli mugav ja turvaline rääkida.

Ma soovitan seda valikainet igaühele, sest nendest teadmistest on igal inimesel iga päev kasu. Eriti kasulik on see neile, kellel on raskusi ülesannete täitmisega, kuna on kombeks tegevusi edasi lükata. Samuti paneb kursus analüüsima ennast ja oma rutiini, mis annab omakorda võimaluse ka vajadusel oma tegutsemisstiili paremaks ja efektiivsemaks muuta.

KUIDAS OLLA PAREM JA JULGEM SUHTLEJA

LIISI PARM, 11H

Valikaine nädalal oli võimalus õppida, kuidas olla parem ja julgem suhtleja. Selles valikaines anti erinevaid nippe, kuidas avaliku esinemise hirmu natuke talitseda ja kuidas saada üle hirmust inimestega suhelda.

Valikaine oli väga huvitav juba esimesest päevast peale. Esmaspäeval tutvusime omavahel ja valikaine juhendajaga. Esimene päev oli mingis mõttes kõige jubedam, sest keegi ei teadnud, kuidas võib suhelda või mida võib teha. Teispäeval inimesed julgusid omavahel juba rohkem suhelda. Kõik kuulasid

teiste erinevaid kogemusi ja rääkisid oma eeskujudest. Pidime põhjendama, miks see inimene on meie eeskuju ja kuidas me oma eeskujusid nägime. Kolmapäeval mängisime erinevaid suhtlusmänge. Eelmisel päeval olime intervjuueerinud kedagi, kes on meie arvates hea suhtleja. Pidime esitama talle erinevaid küsimusi ning sellest siis kolmapäeval teistele rääkima. Mängisime mängu, kus kõigil olid erinevad küsimused käes ja pidime üksteisele neid esitama ning kuulama vastuseid. Lõpuks suhtlesid kõik erinevates gruppides ja õpetajal oli isegi natuke kahju meid lahku ajada ja viimased päeva materjalid ära rääkida.

Neljapäeval tegime ise mingi grupitegevuse ning pidime seda juhtima. Tehti origamisid, õpetati tantsimist ja joogat, korea keelt ja tehti erinevaid grupimänge või räägiti oma hobidest. Mõni õpetas ka teistele väikese nipi, mis võib elu kergendada, näiteks seda, kuidas siduda saapapaelu võimalikult kiiresti. Viimasel päeval, reedel, oli meie tund Zoomis. Juhendaja tegi nädala kokkuvõtte ning andis meile tagasisidet. Pidime üksteisele ütleva midagi positiivset ja mis meile nende juures kõige rohkem meeldib. Pidime kirjutama ka kokkuvõtte, kus analüüsisime, mida me nädala lõpuks oleme õppinud ja kuidas me ennast kui suhtlejat näeme.

Valikaine oli väga huvitav ja tore ning soovitan kindlasti kõigile, kes tahavad õppida paremini esinema ning lihvida oma suhtlemisoskust. Valikaine on lõbus ja mitmekülgne ning väga tegevusrohke. Kaasa võtsime tarkuse – selleks et olla hea suhtleja, peab olema tahtmist teistega suhelda, ülejäänud tuleb iseenesest.

KUNSTIELU VÕRU LINNAS

ANETE HANI, 11H

Mina otsustasin osaleda valikaines „Kunstieliu Võru linnas“, mis toimus Liiva-ATEs, juhendasid erinevad inimesed, kes seal töötavad. Nädala jooksul tutvusime paljude kunstivaldkondadega, mida viljeletakse Liiva-ATE hoones.

Kursuse juhatas sisse Kristel Onno, üks Liiva-ATE eestvedajatest. Järgnevalt tegime majatuuri ja saime teada, kes töötavad Liiva-ATE hoones. Viimaseks läksime keraamika töötuppa, mida juhendas Urve Konksi, ja alustasime savist

kruusi tegemisega. Töötoas rääkis juhendaja meile savis vormimise ja põletamise traditsioonilistest võimalustest.

Savist tass enne põletamist ja glasuurimist

Teisel päeval alustasime päeva makramee töötoaga, mida juhendas makrameekunstnik Ene Palu. Õppisime selgeks makramee põhisõlmed – kaksikmadal- ja keerdsõlme – ning valmistasime ja disainisime endale taimehoidja.

Makrameetehnika

Peale makramee töötuba tuli meil teadliku hingamise tund koos muusikaterapeudi ja sertifitseeritud Wim Hofi meetodi instruktoriga Madis Meistriga. Õppisime, miks on teadlik hingamine oluline, kuidas teadliku hingamise kaudu saab mõjutada oma sisemist seisundit, kuidas kasutada hingamist rahunemiseks ja lõdvestumiseks ning kuidas tõsta keha energiataset. Praktiseerisime kolme harjutust: ruuthingamine, lõdvestav väljahingamise pikendamine ja Wim Hofi meetodi hingamistehnika. Päeva lõpus kohtusime sisevõimistleja Martin Hütiga, kes rääkis erinevatest looduslikest materjalidest (savi ja lubi), mida ta ise oma töös kasutab. Tutvusime toorsavi olemuse ja võimalustega ning vormisime endale oma dorodango. Algul tundus see võimatu ülesanne, kuid paari tunni pärast hakkas juba midagi looma. Dorodango ehk mudapelmeen on Jaapanist pärit kunstivorm, kus savi ja vesi segatakse kokku ning seejärel vormitakse sellest õrn läikiv piljardikuuli meenutav kera.

Dorodango

Kolmandal päeval alustasime päeva taimetrüki töötoaga, mida juhendas kunstnik Janika Solmann. Ta rääkis meile oma kogemusest ja taimetrüki tehnikast. Töötoas värvisime looduslike värvidega puuvillasest materjalist kotti, mille saime samuti endale. Taimetrükiks kasutasime leotatud taimede lehti, sibulakoori, varsi ja kott tuli väga ilus, omapärane ja unikaalne.

Taimetrüki tehnika

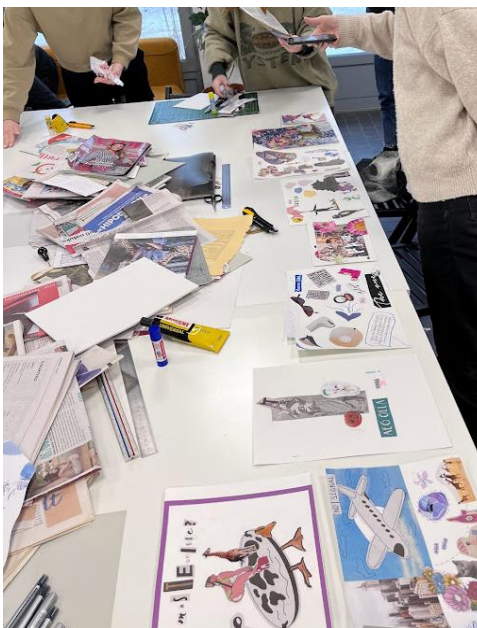
Päeva teises pooles tutvusime galerist Stella Mõttusega, kes tegi meile ekskursioone erinevates Võru kunstihoonetes: käisime Kanal Galerii näitusel, siis Avatud Ateljee Kunstistuudios, Vana-Võromaa Kultuurikoja näitusel ja ajaloomuuseumis. Kõik näitused olid väga huvitavad ja harivad.

Neljandal päeval rääkis Eleriin Seim nahakunstist ja tutvustas meile nahkmaterjali, kuidas tööriistu kasutada ja kuidas valmib üks toode nahajääkidest. Õppisime lõike tegemist, nahast tooriku väljalõikamist, õmblemist ja viimistlemist. Valmistasime endale ka nahast võtmehoidja.

Lisaks sellele õpetas Eleriin Seim meile kollaaži tegemist ning me tegime kõik endale oma kollaaži. Otsisime erinevatest ajalehtedest ja ajakirjadest pilte, mis meile meeldisid, lõikasime need välja ja seejärel kleepisime kõik paberile.

Nahast võtmehoidja valmistamine

Viimasel päeval lõpetasime oma tassi ehk glasuurisime ja panime tassi ahju. Õppisime, millised glasuurid on olemas, kuidas neid kasutada ja millest need tehtud on.

Glasuuritud tassid

Kursuse lõpetasime kokkuvõttega. Eleriin Seim ja Kristel Onno rääkisid meile ka edasiõppimise võimalustest loomemajanduse valdkonnas.

Mulle väga meeldis see valikaine, sest sain iga päev oma kätega midagi huvitavat meisterdada. Kõik päevad olid väga erinevad ja omapärased. See kursus on suurepärase vaheldus tavalisele koolinädalale.

Fotod: Anete Hani erakogu

MAJANDUSÕPETUS

ELYSEE MARTINA MOREL, 11H

Iga perioodi lõpus toimuv valikainete nädal annab õpilastele ideaalse võimaluse õppida nädal aega sellist ainet, mis neile endale huvi pakub. Esimesel valikainete nädalal valisin majandusõpetuse, mida juhendas õp Kaia Tamm, kes oskas meile rääkida, mis on majandus ja kuidas see toimib. Olen varem põhikoolis olnud majandusklassis, nii et ootasin seda valikainet väga.

Varem majandust õppides olin juba palju teada saanud, kuid gümnaasiumiastme käsitlusviis osutus veidi keerukamaks ning oli vaja rohkem süveneda. Sain teada uusi mõisteid, mida olen kuulnud, kuid tähendust ei teadnud, näiteks nõudluskõver. Tegime grupitöid, mis eeldas majanduslikku mõtlemist ning kaaslastega suhtlemist, ja lahendasime elulisi ülesandeid, arvutades aktivat (bilansi vasak pool, ettevõtte/isikule kuuluvad varad) ja passivat (bilansi parem pool, ettevõtte vm võlad ja kohustused).

Neljapäeval käisime Tartu ülikoolis ning Aparaaditehases. TÜ Delta hoones saab õppida majandust, Aparaaditehasesse on tööle asunud mitmekümned ettevõtjad ja StartUpid. Kuulsime palju huvitavat Aparaaditehase kohta, nii minevikust kui ka praegu toimuvast. Kuna olen ise paar korda Aparaaditehases söömas käinud, siis oli väga huvitav selle paiga kohta rohkem teada saada.

Valikainete nädalal sain uusi teadmisi, tutvusi ning ka midagi enda kohta teada. Nädal oli küll põnev, kuid mõistsin, et majandus ei paku mulle nii palju huvi, et sooviksin seda edasi õppima minna. Nagu öeldakse – kui ei proovi, ei saa teada. Olen tänulik, et jõudsin oma huvides selgusele praegu, mitte hiljem, kui olen juba õppima asunud. Nädal oli siiski huvitav ja teadmisterohke ning saan majanduseõpetuse valikainest edasiseks eluks nii mõndagi kaasa võtta.

NÄITLEJAMEISTERLIKKUS

HELIISE DORIS TEEKIVI, 11H

Kohe esimesel valikaine päeval hilines selle läbiviija Henri Otsing (ta jäi lumehange). Henri Otsing pole käinud lavakas, aga gümnaasiumis õppis ta näitlemist Lembit Petersonilt, Konstantin Stanislavski õpilase õpilase õpilasel. Enne seda kursust ma neid nimesid ei teadnud, aga nüüd saan öelda uhkusega, et olin Stanislavski õpilase õpilase õpilase õpilase õpilane. Stanislavski oli teatriteoreetik ja arendas välja Stanislavski meetodi, n-ö läbielamismeetodi. Praegu Henri Otsing näitlemisega ei tegele, sest filosoofiadoktorandina ei saa ta näitlemisele täielikult keskenduda. Ta tutvustas meile põgusalt edasiõppimise võimalusi ja vastas sisukalt küsimustele, näiteks seletas lavastamise protsessi.

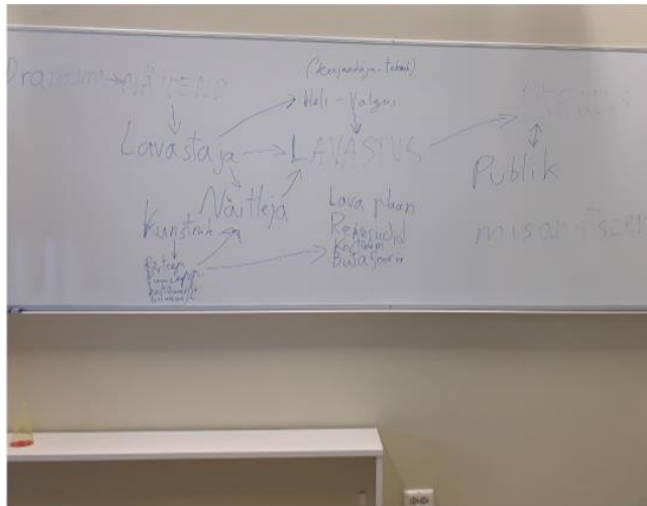

Foto: Heliise Doris Teekivi erakogu

Esimesel päeval mõtisklesime, mis teater on, millest see koosneb. Kindel on see, et näitlejad on teatri jaoks hädavajalikud (kui välja jätta robotitega etendused). Teatrit mõistab Henri Otsing kui tunnetusvahendit, mille kaudu saame enda ja teiste kohta õppida. Õppisime veidi ka tavapärase loo struktuuri – algus, keskmine osa ja (kiire) lõpp – ehk *jo-ha-kyū* kohta. Kursuse jooksul analüüsisime rõhke luuletustega tegeledes ning suhet enda ja publiku vahel.

Peale jutu kuulamise tegime ka harjutusi ja mängu. Vaatasime tundide viisi tahvlimarkerit või kuidas keegi markerisse erinevate emotsioonide või tahtmistega suhtub. Saim teada, kuidas Juhan Viiding kõndis, kus ta raskuskese asetseb (see asus ta nina ees) ja kuidas tavaliste väitlausetel asemel hoopis küsimusi esitada, tehes improvisatsiooni, kus võis ainult küsimusi esitada. Sain tõestuse, et näitlejasse sisse elades on lihtne ja loomulik improviseerida. Sõna ja žesti harjutus, kus ütlesime mingit sõna erinevate emotsioonide ja žestidega, ja tegelasena enda väljendamine ajendas mind ka päriselus seda rohkem tegema. Meid ei sunnitud kordagi kursuse jooksul tagant, aga siiski osalesime aktiivselt ja tulime oma mugavustsoonist välja.

RAHATARKUS

JULIA TAMMEMÄGI, 11L

Valisin esimese perioodi valikaineks rahatarkuse e-kursuse. Sellise valiku tegin sellepärast, et nimetatud valdkond on väga eluline. Iga päev pidin vaatama videoloenguid, tegema iga teema juures ülesandeid ja täitma teadmiste kontrolli. Lisaks nendele oli võimalik kuulata erinevate finantsmaailmas tegutsevate inimeste kogemuslugusid.

Videoloenguid pidasid Mart Vainu ja Kristofer Vähi. Algul olid ülesanded ja teadmiste kontrollid lihtsad, kuid juba nädala keskel läks mõne ülesande lahendamiseks peaaegu tund aega või rohkem. Osa ülesandeid olid sellised, mida läheb ka elus vaja, näiteks enda finantsülevaate ja iseseisva elu eelarve koostamine ning korteri üürimise ja ostmise kulude ja tulude võrdluse koostamine.

Sain teada, et finantsmaailmas on väga palju võimalusi, aga ka riske. Arvasin, et investeerimine on lihtne, kuid nüüd, mil tean, kui palju on varaklasse, kuhu on võimalik investeerida, ja mis on nendesse investeerimise riskid, ei tundu see enam lihtne. Nüüd tean, kuidas käituda, kui ühe portfelligi oleva varaklassi väärtus langeb.

Ma polnud varem kuulnud, et on olemas head laenud ja halvad laenud, mida ei peaks võtma, kuid nüüd tean, mis on nende erinevused. Sain juurde ideid, kuidas on võimalik kooli kõrvalt lisaraha teenida, ja neid võimalusi on tõesti palju.

Arvan, et selle kursuse võiksid kõik õpilased läbida, kuna see õpetab, kuidas hoiduda halbade finantsotsuste tegemisest ja pettustest, aitab alustada (finants)eesmärkide poole liikumist, õpetab raha säästmist ja kasvatamist ning seda, kuidas rahalisest raskustest välja tulla.

Investeeringukonto aruanne
Otsel tehingud

Filter: periood: 24.11.2022 - 24.11.2022
Eelmine aasta Jätkamine aasta Eelmine kuu algusest Eelmine kuu Jätkamine kuu

Saada piling

KUUPÄEV	TÜP	KOOSUS	TÄHT	VÄLJAJA	VALUTUS	ERINEVAUS	KOORU	WAL
24.11.2022	ost	13	187.26	EUR	-2434.38	-9.00	-2443.38	609779171
GLUX - Amundi S&P Global Luxury UCITS ETF								
24.11.2022	ost	52	46.09	EUR	-2417.48	-9.00	-2426.48	609775612
XQWH - Xtrackers MSCI World Health Care UCITS ETF 1C								
24.11.2022	ost	357	7.50400000	EUR	-2571.83	-9.00	-2580.83	609777446
HEAL - iShares Healthcare Innovation UCITS ETF								
24.11.2022	ost	22	110.80	EUR	-2437.60	9.00	-2446.60	609779130
EXOT - iShares NASDAQ-1000 UCITS ETF								

Investeeringukonto aruanne
Otsel tehingud

- KAAREVINGANDUS
  - Maksud
  - E-ard
  - Positsioonid
  - Valutavahetus
  - Pangalaadid
- RAHA KASVATAMINE
  - Kasvukonto
  - Huuse aranne
  - Välisvahetuse riikimine
  - PowerTrader
  - LHV Trader
  - LHV Broker
  - Maksuta väärtipaberkanne
- VIRTUAALKONTO
  - Koostvaade
  - Konto väljavõte
  - Ost-müük
  - Otsel tehingud

Üks ülesanne oli osta virtuaalkontoga neli aktsiafondi nii, et nende summa ei ületaks 10 000 €.

RAHVUSKÖÖGID

MARKUS MUNSKI, 11R

Osalesin valikkursusel „Rahvusköögid“, mis toimus 21.–26. novembril ja mida juhendas Renate Hirschon, Võrumaa kutsehariduskeskuse teenindusvaldkonna õpetaja.

Valisin selle, kuna tahtsin õppida paremini süüa tegema ning paremini tundma õppida erinevate rahvuste toite.

Mulle on alati meeldinud ise süüa teha isegi siis, kui mul see just kõige paremini välja ei tule.

Iga päeva alguses rääkis õpetaja lähedamalt sellest riigist, mille toite hakkasime valmistama. Samuti õpetas ta meile, et mõistlik on söögi tegemise ajal kõik oma mustad nõud ära pesta ja oma töölaud alati puhas hoida, sest siis on hiljem lihtsam koristada. Ta õpetas veel, kuidas õigesti lauda katta. Igal päeval olid erinevad köögid.

Esmaspäeval oli Eesti köök, see meeldis mulle kõige vähem, sest Eesti toitudega olen harjunud ja selles ma ei näinud eriti midagi huvitavat.

Teisipäeval oli Prantsuse köök, seal tegin mina šokolaadi-fondant'i. See oli väga hea kogemus, kuna pidime olema oma töös täpsed, et see hea välja tuleks ja hästi maitseks.

Kolmapäeval oli Itaalia köök. See oli mu lemmik, sest seal oli sööke, mis on mulle tuttavad ja meeldivad mulle. Tegime pitsat, pastat, tiramisut ja beseerulli.

Neljapäeval oli Aasia köök. Seal tegime suverulle, Tom Yumi suppi, nuudleid ja kevadrulle. See köök meeldis mulle, kuid mitte nii palju kui teised. Aasia toidud on enamasti vürtsikad, mis mulle eriti ei meeldi.

Viimasel päeval oli Mehhiko köök. Seal pidime tegema ise toorained valmis ja igaüks valmistas ise endale *taco*'sid. Samuti pakuti riisi oakastmega ja *churro*'sid

Fotod: Markus Munki erakogu

RAHVATANTS

JETE MARIE HELEKIVI, 11R

Esimesel perioodil osalesin valikaines „Rahvatants“, kuna käin kooli rahvatantsurühmas Hopser ning sel aastal on plaanis minna ka tantsupeole. Anne Tolga juhendamisel koosnes õppetöö ühest laagrist ja kolmest tavalisest treeningpäevast valikaine nädalal. Valikaines ja laagris arenesime kõik, kinnistades tantsusamme ning järjekorda.

Esimene laager algas 4. novembril, kus esialgu tuli Marius Aava õpetama meile tantsu „Vat nii“. Pärast harjutasid poisid veel Annika Laanpere juhendamisel tantsupeo tarbeks „Pulgatantsu“. Seejärel ühinesid meiega rahvatantsurühma Härmatis tantsijad ning koos löime uued tantsijad rebaseks.

Järgmise päeva hommikul ootas, meid ees üldse midagi teistsugust: meid tuli juhendada Kati Kornel, kes tegi erinevaid rahvatantsu treeningharjutusi pilatase võtmes (idamaiste sugemetega treeningumethod), kus põhiliselt rõhutati tantsija rühti. Samuti tantsisime ka kõik tantsud läbi koos rahvatantsurühmaga Härmatis, seejärel oli juba aeg koju minna.

Foto autor: Annabel Viks

Laagrite järgnes kolm tavalist treeningpäeva valikaine nädalal. Trennid algasid soojendusega, kus põhirõhu panime rühile, seejärel tegelesime vajalike sammude kinnistamisega. Kordasime üle talvetantsupeo tantsud ning alustasime Merily Jakovetsi, Annabel Viksi ja Katrin Juuli loodud jõulutantsu õppimist. Valikaine nädal lõppes väikese aruteluga, kus tehti ettepanekuid järgmiseks rahvatantsu valikaineks.

Foto autor: Anne Tolk

SISSEJUHATUS KALLIGRAAFIASSE

GRETA SÜVAORG, 11L

Võru gümnaasiumi valikainete seas on palju erinevaid kursuseid, millega võiks lähemalt tutvuda. Mina valisin sel õppeaastal esimeseks „Sissejuhatus kalligraafiasse“, mida juhendas Regina Vildo. Taipasin, et just see tegevus võib olla omamoodi huvitav ja vägagi mitmekülgne. Kursusel osales kümme VG õpilast.

Esimesel päeval saime kursusest lühiülevaate, saime ülevaate kirjakunsti ajaloost Läänemaailmas ning ka Eestis. Järgmiseks saime tutvuda materjalidega, mis meile jagati. Tegime spetsiaalsesse vihikusse sule ja tindiga erinevaid harjutusi. Edasi saime teada, milline on untsiaalkiri, millal ja milleks seda kasutati, ja harjutasime ka ühe tähestiku läbikirjutamist.

Kirjastiilile on iseloomulik ümar lai tähekuju, mis võimaldas kiiremat kirjutamist, ja helde ruumikasutus ning püsiv kaldenurk. Untsiaalkiri kujunes täielikult välja 3.-4. sajandiks, roomlased nimetasid selle tähe kõrguse järgi (*uncia* e rooma unts). Kuna kõik tähed on enam-vähem sama kõrgusega, kuulub untsiaal suurtähtkirjade hulka.

Alguses oli loomulikult harjumatu sule ja tindiga kirjutada, kuid kuna kõigepealt joonistasime erinevaid kriipse ja kujusid, millest kujunevad selle tähestiku tähed, muutus asi aina lihtsamaks. Lisaks tähestikule proovisime ka läbi kirjutada ühte lauset, et harjutada tähti.

Foto autor: Greta Süvaorg

Teisel päeval toimus meil iseseisev tund, mille käigus harjutasime enda valitud lause kirjutamist vihikusse, et käsi harjaks ära nende tähtede kirjutamisega. Kasutasime tinti ja sulge. Valitud lause kirjutamiseks järgmisel päeval karpkaardile.

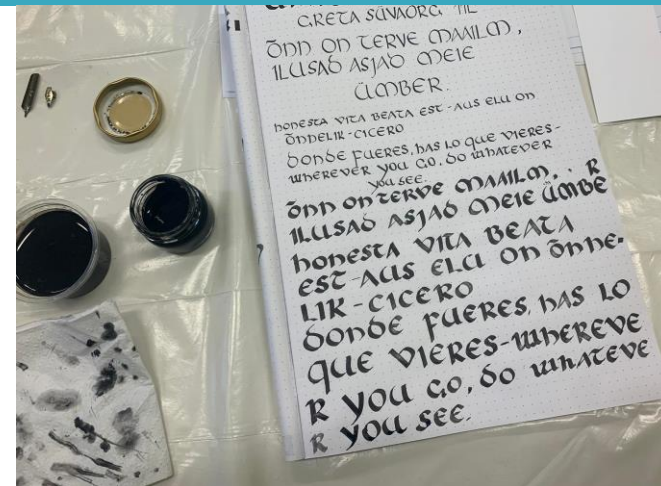

Foto autor: Greta Süvaorg

Kolmandal päeval meisterdasime karpkaardi, mis oli minu jaoks uus, kuna pole sellist asja kunagi varem teinud. Kaardi tegime paberist, mille kaunistasime erinevate disainipaberitega ja välja lõigatud kujutistega, mis pidid lausega seotud olema. Hiljem vormistasime vihikusse valitud lause ja harjutasime uuesti selle kirjutamist. Lõpuks, kui olime endas kindlad, vormistasime kirja karpkaardile, mille panime viimasel päeval näitusele.

Neljandal päeval proovisime vihikusse kirjutada Parallel Peniga, tutvusime tänapäevaste kalligraafia vahendite ja võimalustega. Selle sulepea sulg koosneb kahest paralleelsest plaadist, mis võimaldavad teha teravaid jooni ja ühe sulega kasutada kaht eri värvi. Tegime erinevaid harjutusi ja proovisime pintsellikirjas tähestikku kirjutada. Edasi meisterdasime plekkpurgist ja pulgast *cola pen'i* (kokakoola- vm plekkpurgist isetehtud kalligraafiavahend), millega proovisime samuti vihikusse kirjutada, ning järgmiseks ka A3-formaadis paberile leporelloks (voldikuks) vormistamist. Kõik asjad, mis tegime, viisime näitusele kooli esimesele korrusele.

Kursuse jooksul sain õppida ja näha erinevaid tähestike kirjutamisviise. Lisaks saime valmistada endale karpkaardi, väikese plakati, *cola pen'i* ja leporello. Minu arvates oli kursus väga huvitav. Sain uusi teadmisi ja võimaluse harjutada sulega kirjutamist, mida pole enne seda kursust kunagi kasutanud.

TEEME MUUSIKAT: KONSERTKAVA FILMIMUUSIKAST

ANDREAS VANATALO, 11H

Sellel aastal otsustasin perioodi lõpus lüüa kaasa filmimuusikal põhineva kontsertkava tegemises. Valisin selle, sest mulle meeldib muusika ja olen 10. klassis juba osalenud kolmes muusika valikaines, mis mulle väga meeldisid.

Foto autor: Andreas Vanatalo

Muusikat tegime õp Silja Otsari juhendamisel. Alustasime laulude õppimist novembris, et saaksime korraldada meeldejääva kontserdi. Hakkasime laule õppima, pille proovima ja koreograafiat omandama. Arvestuste nädal möödus harjutamise tähe all: kord kõik koos, siis jälle solistid eraldi.

Valikainete nädalal tegime lugusid läbi mitu-mitu korda ning viimistlesime koreograafiat. Laulmine ja tantsimine koos ei olegi nii lihtne, kui kõrvalt vaatajale tunduda võib: kord ununevad sõnad, siis omakorda tantsuliigutused. Kolmapäeval, neljapäeva hommikul ja reede hommikul tegime kava läbimängu ehk esitasime kogu kontserdi kava. Harjutasime lavale minekut, lavaetikat, lavalt maha tulemist ja teistele kaasa elamist.

Reedel kell 14.14 esinesime teaduspäeva Quantum õpilastele, meie valikkursuse põhikontsert toimus samal päeval kell 17.17.

Foto autor: Vaido Otsar

Kontsert läks imeliselt, kõik andsid endast maksimumi. Külaliste tagasiside oli ainult positiivne – neile väga meeldis. Vaatama olid tulnud esinejate lähedased, kooli töötajad ja õpilased. Tore oli näha, kuidas kursuselased nautisid esinemist ja milliseks imeliseks kavaks me võimelised oleme.

Sellel kursusel sain ma parema ülevaate filmimuusika lauludest, sest paljusid neist ei olnud ma kunagi isegi kuulnud. Õppisin uusi laule, mängisin trumme, õppisin koreograafiat ja laulsin ka solistina.

Olen väga rahul, et võtsin valikaineks just muusika. See on hea vaheldus konspekterimisele ja tunnis istumisele. Võisin terve nädala tegeleda millegagi, mis on mulle väga tähtis, ja sain palju uusi sõpru.

JÕULUD

JÕULUAEG 2022

28. novembri hommikul juhatas koolipere adventiaja algust tähistava kogunemise sisse Reio Vissel (11H). Õppejuht Annely Hindrikson kutsus üles jõuluajal, millest on tarbijäühiskonnas saanud kibekiire periood, kus kogu aeg midagi kusagil plingib ja sädeleb, kus nutitelefoniid, meediamüra jms on paisunud ahistavaks kakofooniaks, aeglustama oma elu, leidma võimaluse n-õ vaikusepaastuks, sisukaks molutamiseks. F. Jüssi tituleerib vaikuse loodusvaraks, teemaga haakub Norra maadeavastaja Erling Kagge raamat „Vaikus müraajastul: rõõm end maailmast välja lülitada“. Õppejuht tões, et me ei saa ühiskonnast päriselt kõrvale astuda, aga olgu siis vähemalt jõuludki aeg iseendaga ja oma kõige kallimatega.

Sel aastal oli jõulupeo teema „Jõulud läbi aja“, õhtu korraldasid traditsiooniliselt 10. klassid. Anna Grete (10R) ja Gregor (10H) avasid peo sõnadega „Aeg liigutab kellapendlit“ ja kasutasid ajakapsli kujundit, algas koolipere jõulurännak kiviajast tulevikku. Etteasted olid jaotatud kolme gruppi.

12R-i videos rullus lahti Rõuges rauaaja muinastalus toimunud mõrvamüsteerium „Kaklus nuia pärast“, milles munk oli tapnud koopamees Saare (kapsa)nuia pärast. Vaatajad said osa ka väga kaugel ajal kasutusel olnud eesti keele fonetikast, erinevus tänapäeva keelest oli nii suur, et... Õnneks olid filmitegijad lisanud subtiitrid!

10H etendas stiilse ja vägagi autentse Vana-Kreeka komöödia, kaasa löid koor, filosoofid Sokrates, Platon ja Pythagoras, pime laulik Homeros ja arstiteaduse rajaja Hippokrates. Stiilinäide nende tekstist:

„(Tuleb Homeros käsikaudu kobades ja silmad poolkinni – pime)

HOMEROS: Mis hääled siin on? Ma ei näe midagi.

KOOR: Oo, suur eeposte laulik, Homeros!

PÄKAPIKK: Mis Homer? Simpsonite Homeri moodi see vend küll ei ole. Mis eepos? „Kalevipoeg“ vä?

LUMEHELBEKE: (õhinaga) Kus on Kalevipoeg?

HOMEROS: (paatosega) Mu lapsed „Ilias“ ja „Odüsseia“ on kui teed näitavad tõrvikud maailmakirjanduse pikkadel radadel. Kuidas see „Ilias“ algaski?

KOOR: Laula nüüd, oh jumalanna, Peleides Achilleuse vimmast!

HOMEROS: Jah, see on daktül, kuuejalaline heksameeter.

LUMEHELBEKE: Isver, mis loom see on!? Kuuejalaline?

KOOR: See on värsimõõt.

HOMEROS: Eepostes on Trooja sõja teemad.

PÄKAPIKK: Oh, ma tean. Trooja hobune on mingi arvutivärk, arvutiviirus, eks ole?

LUMEHELBEKE: Jälle viirus! (nipsakalt) Ma olen vaksineeritud!

JÕULUVANA: Mis te jahute? Pakk on siin! Aidake pime minema juhatada.“

12L pidas keskajal, aastal 1422 Revalis koosolekust – heeringad olid mädad. Vaatajatele anti läbilõige tolle aja ühiskonnast, esindatud olid kõik seisused, k.a mungad (kiitus tonsuuride eest!) ja nunnad; kullassepa ja tema emanda oleks ilmselt ilma tutvustamiseta igaüks tuvastanud (*aurum* tlk `koidusära` pole häbenemiseks, näitamiseks ikka!).

Selgus, et Tallinna kohtufoogt (kõrgem ametnik) Dorn, kes Melchiori abita poleks kuidagi hakkama saanud, oli ikka väga torm mees (iga tema „kärगतuse“ peale löid nunnad lausa risti ette).

MÄNGUPAUS. 10L korraldas võistulaulmise: saal jagati neljaks, iga grupp sai n-õ dirigendi, kelle eestvõtmisel tuli kohe alustada jõululaulu, kui mängujuht neile osundas. Võitjat ei selgunudki – VG perel jätkunuks jõululaule ilmselt keskööni ja üle sellegi. Viik!

10L tõestas, et seebiooper pole teips mitte viimase poole sajandi leiutis – eesti talutareski polnud suhtedraamad mingi haruldane nähtus. Südamekujulise sünnimärgi järgi tuvastati pereisa üleaisalõomiste „tagajärgi“ ja neid tuli kokku omajagu. Sekundi pealt oli lõpp timmitud kokku „Õnne 13“ tiitritega. Väga leidlik ja äratundmisrõõmu pakkuv lahendus.

11L vahendas filmivõtteid aadlilossis. Oli loss, karusnahad, labiilse närvisüsteemiga režissöör (Mirtel), blondid tibid (Reio ja Lauri), helimees (Robin – pürst mikrofoni aseainena oli leidlik detail) ja muidugi väga-väga autentne, oma ülesande kõrgusel ning situatsiooni- ja stiilitruu jumestuskunstnik (Rene), kel kahjuks polnud roosas meigikotis mikroskoopilist koerakest (nagu amet ette näeb). Publikul nalja kui palju.

11R-i nõukaegne telesaade „Mõmmi ja aabits“ kujunes vanema põlve jaoks tõeliseks nostalgialaksuks, seda enam, et reaalsed olid valinud esitamiseks kultusstseeni, kus hundud panevad metsa põlema ja karuisa (Pert) muudkui tammub edasi-tagasi ega saa kuidagi õnnetuskohale mindud. Üks vahva ja meisterlike dekoratsioonidega (Karmo Kurvits) etendus.

MÄNGUPAUS. Kollektiivide esindajate paarid (9+1) üritasid kaunistada piparkooke, konks oli selles, et ühel seoti silmad kinni ja partner juhendas, mida ja kuidas teha. Kokkuvõttes said piparkoogid kaunistatud, kuigi vaapa jagus igale poole: kaunistajale, juhendajale ja põrandalegi.

12H etendas saunalaval tragöödiat laulvast revolutsioonist. Ajaloo huviliste mälu värskendasid loosungid („Fosforiit, ei!“), laulud („Ärgake, Baltimaad!“), videoklipid Hirvepargist („Ükskord me võidame niikuinii!“) ja Balti ketist; *live*'is astus üles Linna Iff ise. Seda kõike oli solliidses eas saunalistele ikkagi liiast – vapustustest niigi nõrk tiksuja ei pidanud vängetele emotsioonidele vastu 😞

10R korraldas „Vallalise kaunitari“ vaimus retrovalimised „Vallaline memm“. Kümne finalistist seas oli väga värvikaid karaktereid, kelle seas käis tihe rebimine esimesse tiitlile.

11H ülesanne oli luua tänapäevane tantsukava „Helista mulle mobiilile“. Klassijuhataja tõmbas unised ja telodes noored käima. Publiku haarasid kaasa punases kleidis noormehed, kelle tants ja hoogne laul pani kõiki laval toimuvale kaasa elama.

Õpetajate osaks jäi panna punkt ajarännakule tuleviku muusikaliga (tegevus toimub aastal 2050). Pedagoogid nautisid tõsiasja, et siis on nad pensionil (!), esitades „Pensionäride hümnit“, võrtsitades seda refrääniga „Noorus on ilus aeg“, aga „pole tühja vajagi“, kuna särtsu on veel nii väikesteks viguriteks

kui ka spagaadiks. Laval liikus robotlik „hologrammõpetaja“ – temataolistega peab tuleviku gümnasist läbi ajama.

Jõulupeo etteasteid näeb lehelt <https://youtu.be/281GRjxli08>.

Pidu jätkus soovilugude põhjal kokku pandud diskoga. Tore oli!

Fotod: [kooli fotogalerii](#)

MINU LOTTEMAA LUGU

MIRTEL KUUSE, 11L

Minu Lottemaa teekond algas 2022. aasta jaanuaris, kui kuulutati välja näitlejate *casting*. Seda kuulust ei leidnud mina, vaid umbes viis aastat noorem sugulane, kes selle mulle saatis, ning suure entusiasmi minna kandideerima õhutas. Ma ei teadnudki, et Lottemaale on võimalik üldse niimoodi näitlejaks saada. Ma olin miskipärast kogu aeg arvanud, et sinna saab näitlejaks ainult kutsetega, umbes nii, nagu kõikides Eesti teatrites on. Suur oli mu üllatus, et täitsa tavalised inimesed saavad sinna lastele muinasjuttu looma minna. Ma kandideeringi ning nüüd tuli ainult edasisi juhtnööre oodata.

Umbes kuu aja pärast potsatas mulle e-posti kiri, milles oli kirjas *casting*'u aeg, koht ja veel mõned vihjed, mis mind ees võib oodata. Märtsi alguses sain teada, et ka minu hea sõbranna Katrinka on Lottemaale näitlejaks kandideerinud. See oli meeldiv uudis, sest nüüd oli kellegagi koos sinna minna, et ei peaks päris üksinda katseid läbima. Kui *casting*'u toimumise päev kätte jõudis, olin üksjagu närvis. Iga kandidaat pidi ette valmistama vabalt valitud Marie Underi luuletuse ja õppima seda esitama nagu mõni tegelane. Mina valisin karu Eduardi – mõnusalt unise ja muheda mõmmiku, kellega pean ennast tänini üsna sarnaseks. Nagu kirjas oli mainitud, ootas meid ees ka üllatus.

Meid jaotati kolmeks ja igale seltskonnale anti ülesanne, rühmas pidi omakorda moodustama kolmikud. Ülesanne oli teha midagi Lottemaa kolme väljavalitud laulu põhjal: kas tants, see näidendina ümber jutustada või hoopis midagi muud. Enne Lotte majja minekut, kus kogu *casting* aset leidis, tõmbas iga tiim endale järjekorranumbri. Kuna minu tiim sai viimase, aga mul oli vaja peale päeva esimest poolt lahkuda, tõsteti meid esimeseks. Kõigepealt pidi ette kandma oma luuletuse. Publikuks olid teised 80 kandidaati ja Lottemaal juba tegutsevad näitlejad ning žürii. Peale *casting*'ut teadsin, et näitlejaks ma ei saa, kohe selline tunne oli, et ei läinud üldse hästi.

Märtsi lõpus sain näitejuhilt kirja, et kahjuks mind näitlejaks ei valitud, kuid mind oodatakse Lottemaale kaubandus- või toitlustusvaldkonda tööle. Alguses ei meeldinud mõte sinna tööle minna üldse mitte, sest näitlejaks ma ju ei saanud. Õnneks võtsin ikkagi aru pähe ja nägin selles tohutut võimalust enese arendamiseks ja uute inimestega kohtumiseks. Täitsin ära vajalikud dokumendid ja mõne aja pärast ootas mind ees töövestlus, mis läks väga hästi. Nädal hiljem oli minu postkastis tööpakkumine ning muidugi võtsin ma selle vastu. Praegu võin öelda, et see oli ja on siiani üks minu elu parimaid otsuseid. Ma õppisin suvel tohutult palju – pannkookide keeramisest inimeste käitumisharjumusteni välja. Mul oli augustis võimalus asendada näitlejat, kes haigestus ja kellele oli kiiresti asendust vaja. Ma ei pidanud sellel päeval tööl olema ja näitejuht oli ka nõus, et mina Annat (Lotte ema) kehaстан. Öhtu oli mul väga tegus, õppisin pähe Oskari ja Anna dialoogi ning ajajutu, mida Anna külastajatele räägib. Minu esimene Anna päev läks väga hästi, oleksin võinud veidi julgem olla, kuid julgus tuli ajaga. Sain

võimaluse augusti lõpupoole veel kord Annat kehastada ja teine päev sujus veel paremini kui esimene. Ma sain teise päeva lõpus aru, et see ongi see, mida ma suviti teha tahan. Ma armastan seda sooja tunnet, mis mu sees tekib, kui lapsed südamest naeravad, ja boonuseks on just sellised töökaaslased, nagu Lottemaal on. Kõik on nii sarnased, aga samas nii erinevad, nad teevad mu südame soojaks ja ma ei oskaks paremaid kolleege soovidaagi.

Peale suve teadsin, et pean saama näitlejaks, just eeltoodud põhjuste pärast. Lisaks näen, et selles ametis saan ennast veel nii palju arendada ja kogemusi, mis tulevad kindlasti kasuks. Seetõttu otsustasingi kirjutada näitejuhile, tegin seda koos oma töökaaslasega pannkoogimajast, sest ka tema soovis näitlejaks saada ja koos tundus julgem kirjutada. Vastus oli õnneks jaatav ning näitejuht lubas meiega jaanuaris suve osas ühendust võtta, kuid ta tegi seda minu üllatuseks palju varem ja kutsus meid juba jõulumaale grupipäevadel tööle. Arvan, et selle päeva võin südamerahuga kanda oma kõige paremate päevade nimistus auväärseesse esikolmikusse, sest ma ei ole vist tükk aega nii õnnelik olnud. Kirja saamise hetkel mind ümbritsenud inimesed olid veidi segaduses, mille üle ma nii õnnelik olen, sest ma ei liialda, kui ütlen, et ma karjusin täiest kõrist: „Ei ole võimalik!“

Kirjas teatasin päevad, millal tööl saan olla, ning siis ei olnudki muud kui oodata, et teada saada oma roll ja kas olen ka mõnes etenduses.

Oktoobris laekus vajalik info, nüüd ei jäänud muud üle kui proovis käia ja elevusega detsembrist oodata.

Töönädal jõudiski kätte, olin mõni päeva enne oma esimest tööpäeva Jõulumaal teada saanud, et mul on võimalus oma esimesel päeval kehastada spordilehm Benitat, ülejäänud päevadel Annat. Ma ei vahetaks neid päevi mitte millegi vastu, sest olin justkui muinasjutus, mida me tegelikult ju lastele edasi anda tahamegi: tükikest unistust, olles ise võimalikult autentset multikates kajastatu ja raamatutes kirjutatuga. Endalegi üllatuseks tegin ma Jõulumaal palju pilte, ma ei harju sellega vist kunagi ära, et minuga tahetakse pilti teha. See tekitab minus sellise tunde, nagu oleksin kuulus.

Nüüd, vaadates tagasi oma teekonnale Lottemaal, olen südamest tänulik, et mul on fantastiline võimalus töötada just selliste armsate ja energiast pakatavate inimestega. Samuti tundub mulle

ikka veel ebareaalne, et ma seal töötan, ning ma ei suuda järgmist suve ja sellega kaasnevat muinasjutulist rolli ära oodata!

Fotod: Mirtel Kuuse erakogu

GERDA MICHELSON SÕNAS JA PILDIS

GERDA MICHELSON, 12L

Olen 12L klassi õpilane Gerda Michelson, kes tegeleb kooli kõrvalt mitme erineva asjaga, nii et vahel imestavad minu lähedased, kuidas ma jaksan ja viitsin. Millega ma siis lõppude lõpuks tegelen? Endast rääkides hakkab pihta nädalakavast, see annab hea ülevaate minu igapäevaelust. Järgnevad fotod annavad ülevaate minu tegemistest.

Laulan meie kooli segakooris, proovid on kord nädalas – teisipäeviti pärast viiendat tundi (16.00–17.45). Laulmist alustasin lasteaias, koolis läksin mudilas-, siis lastekoori, 10. klassis ühinesin segakooriga. Muusika on minuga iga päev. Ma ütleksin isegi, et muusika on minu parim sõber, sest mitte ükski päev ei möödu ilma muusika kuulamise või laulmiseta. Laulda on mulle alati meeldinud. Sellel aastal on minu jaoks segakooris käimine eriti oluline, sest 30. juunist 2. juulini 2023 toimub Tallinnas XIII noorte laulu- ja tantsupidu „Püha on maa“.

Minu teine suur kirg on tantsimine. VG-sse tulles teadsin ma kohe, et soovin minna Hopperisse, sest rahvatants on olnud alati väga südamelähedane. Minu vanaema ja vanaisa tantsisid, minu ema ja isa tantsisid, nüüd ka mina. Tantsin Hopperis kolmandat aastat. Esmaspäeviti ja kolmapäeviti (16.00–17.30) toimuvad aulas trennid. Sellel aastal õpime ainult tantsupeo tantse, sest tulemas on noorte laulu- ja tantsupidu, kuhu ka Hopper pürgib.

Foto autor: Aigar Nagel

Foto autor: Kati Märdimäe

Tore hobi on saalihoki, millega ma olen tõsiselt tegelenud gümnaasiumiajal, kui sain teada, et VG-s toimub igal teisipäeval (18.30–20.00) saalihokitrenn. Minu arvates on see väga mõnus lõõgastus mängida pärast pikka koolipäeva ja segakoori tuttavate

ja koolikaaslastega Kreuzwaldi koolis saalihokit. Igal õppeaastal lõõn kaasa ka klassidevahelisel võistlusel enda klassi tiimis.

Fotod: [kooli fotogalerii](#)

Minu igapäevase elu võib kokku võtta ühe sõnaga: värvikirev. Mulle väga meeldib asju korraldada ja teha inimestele ägedaid üritusi, mis on pakkunud mulle väga huvitavaid kogemusi. See on ilmselt ka vastus küsimusele, miks ma MÕISas olen. Tegelikult olin juba põhikoolis õpilasesinduses, 9. klassis lausa õpilasesinduse president. Gümnaasiumisse tulles teadsin kohe,

et ürituste korraldamine ja koolielu edendamine on minu teema. Ma isegi ei kõhelnud, teadsin, et MÕISasse minnes suudan kiiremini kooliellu sisse elada ja leida uusi tutvusi. Ma ei kahetse oma otsust, sest olen saanud koos MÕISA perega korraldada väga ägedaid üritusi, omandada rikkalikke kogemusi ja arendada oma oskusi ürituste korraldamisel, samuti kaasa rääkida kooliga seonduvatel teemadel. Minu jaoks on õpilastel väga hea võimalus luua MÕISA kaudu koolikeskkond just selliseks, nagu nad ise soovivad. Ilmselt üks kõige ägedamaid külgi on MÕISA väljasõidud. Oleme käinud põgenemistoas, matkamas, kartidega sõitmas, *airsoft*i mängimas. Seda kõike koos kooli juhtkonnaga. 11. klassi lõpus proovisin kandideerida MÕISA presidendiks.

Foto: [kooli fotogalerii](#)

Koolis ma rohkemate asjadega ei tegelegi, kuid kuna minu jaoks on uued väljakutsed alati teretulnud ja ma olen inimene, kes ei oska öelda „EI“, siis satun põnevatesse olukordadesse.

Minu enda jaoks oli suur väljakutse Kesköökoss 2022. Eelmisel aastal tuli mulle pakkumine Kesköökossu 2022 partnerlusjuhiks hakata. Mulle helistas minu hea sõber ja Kesköökossu projektijuht ja ütles, et mina sobiksin sellele kohale. Ega ma ei mõelnudki väga, ütlesin peaaegu kohe „Jah!“. Põhiline ülesanne oli leida partnereid, kes sponsoreeriks Kesköökossu, mis toimus 21. oktoobril 2022 Võru Spordikeskuses. Turniiri eesmärk on pakkuda noortele kord aastas reede hilisõhtul keskmisest sportlikumat vaba aja veetmise võimalust tänavakorvpalli kujul,

innustada kõiki sporti tegema ning anda noortele võimalus korraldada suurüritust. Võtsin ühendust umbes 60 erineva ettevõttega, tegin reklaami. Eelarve oli üüratu suur, ometi õnnestus raha kokku saada. Üritusel osales 18 võistkonda, kes õhtu jooksul mängisid, pealtvaatajaid käis läbi umbes 500. Ma ütlen, et see oli minu eelmise aasta üks kõige ägedam projekt, mille ma ette võtsin. Kesköökossu korraldustiim koosnes mega ägedatest ja tegusatest inimestest, ilma nendeta ei oleks saanud sellist üritust korraldada.

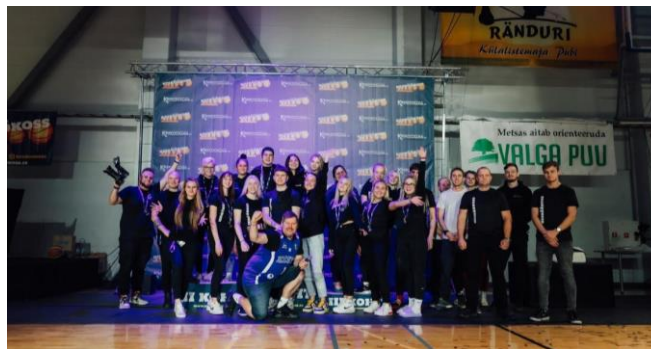

Foto autor: Robi Zuts

Kooli kõrvalt töötan Parksepa Noortemajas noorsootöötajana. Ma ei käi iga päev Parksepas tööl, sest meil on seal põhikohaga noorsootöötaja, kes lastega tegeleb, vaid olen asendaja, aga aitan iga päev üritusi korraldada. Kõige meeldejäävamad olid Viguriga Õhtusöök 2.0 ja #Sisukasvaheaeg.

Plakatite autor: Parksepa Noortekeskus

Viguriga Õhtusöök toimus teist korda. See sai alguse 2021. aastal, kui rääkisin Parksepa Noortemaja noorsootöötajaga, et tahan pakkuda 16+ vanustele noortele midagi naljakat ja teistsugust. Niisiis paningi plaani paika, kuidas ja mida teha, formaadiks kujunes Viguriga Õhtusöök – eelroog, pearoog ja magustoit nagu ikka, aga konks on selles, et teenindus, mida pakutakse, pole klassikaline. Tegu on nimelt viguriga ja teistmoodi teeninduse õhtusöögiga, millega soovisime pakkuda külalistele midagi uut ja huvitavat. Terve õhtu tekitasime erinevaid segadusse viivaid situatsioone, mida siis külalised pidid jälgima ja meelde jätma. Mõlemal aastal on see inimestele meeldinud, lootan, et saan seda koos Parksepa Noortemaja noortega sellel aastalgi teha.

Noortefestival #Sisukasvaheaeg toimus suve lõpus. Meie eesmärk oli lõpetada noorte vaheaeg ägedate emotsioonidega ja pakkuda kõigile midagi uut ja huvitavat. Hommikust õhtuni oli tegevust nii suurtele kui väikestele: silmaringi avardavad ja erinevaid teadmisi pakkuvad töötoad; huvitoad, näiteks lasering, sup-lauad, trikitoad jne. Õhtul esinesid Sanna Sööt, tantsukooli JJ-Street noored, Hellad Velled ning tantsurüpp Showstepp.

Minu enda lemmikprojekt on Võru Lastefestival, kus ma olen juba neli aastat kaasa löönud. Eelmisel aastal oli see kuidagi eriti meeldejääv ja väga mõnus – kõik jooksis plaanipäraselt, sain palju uusi tutvusi ja projekte juurde. Samuti aitasin läbi viia värvimõllu, mis toimus täiesti esimest korda, aga see läks kõigile nii peale, et pulbervärvid olid esimese tunniga otsas. Kogemus oli mega ja inimesed nautisid südamest. Järgneval pildil esinevad Ukraina noored, kes tegid väga kihvte etteasteid.

Fotod: <https://www.facebook.com/vorulastefestival/photos>

Kui näen, et külastajad naudivad üritust, kus olen saanud kaasa lüüa, siis see on kõige suurem tänu.

Eelmise aasta alguses kutsuti mind Võru valla haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni, olen HKS-komisjoni liige ning protokollija. Tuleme kord kuus kokku ja arutame Võru vallaga seonduvaid teemasid. Olen selle aastaga saanud väga palju targemaks ning arendanud enda silmaringi. HKS-komisjoni tõttu olen rohkem kursis Võru valla tegemistega ning mul on olnud au nendel teemadel kaasa rääkida. Olen komisjoni ainukene noor liige. Samuti kuulun eelmise aasta algusest Võru valla noorteaktiivi, kus ma olen samuti protokollija.

Haridus-, kultuuri- ja spordikomisjon

Esimees: Piret Haljend

Aseesimees: Ene Säinast

Liikmed:

- Kairi Luik;
- Mihkel Liping;
- Kristi Pai;
- Evar Saar;
- Ivar Traaegel;
- Merlis Pajustik;
- Anti Saarepuu;
- Liina Loosaar;
- Gerda Michelson.

Allikas: <https://voruvald.ee/komisjonide-koosseisud>

Kuna soovin kaasa rääkida Võru valla elu teemadel, siis alustasin koos valla noorsootõspetsialistiga Võru valla noortevalikogu kokkupanekut, et saaksin innustada kõiki aktiivseid noori tegutsema ühise eesmärgi nimel. Usun, et noored on meie tulevik ja kõikidel noortel peab võimaldama arvamust avaldada ning oma unistused täide viia.

Alates eelmisest aastat olen aktiivselt aidanud oma sõbral Emilil viia ellu noorteharidusprojekti, mis võimaldaks luua Võrus noortest ja ettevõtjatest koosnev toimiv kogukond. Kogu aasta olen aidanud plaane teha ja suunanud eakaaslasi noortekeskusse. Nüüd peakski käivituma uus projekt HUUB, mille eesmärk on luua Võrus võimalikult palju arenemisvõimalusi 16–30-aastastele, et tuua ettevõtlusmaastikule noori tegijaid, kes panustavad Võru maakonna arengusse. Selle aasta jooksul peaks korda saama Võru HUUBi ruumid, aasta alguses toimus juba Väimela KHK-s esimene seminar „Kõik investeerimisest“, kus olid kohal investor Toomas ja Rahakratt (anonüümseks jääda sooviv 36-aastane eesti mees, kel on praeguseks u poole miljoni väärtuses varasid). Tagasisideküsitlusest selgus, et kõigile meeldis (saal oli täitsa täis).

Võin öelda, et eelmine aasta oli minu elus üks ägedamaid ja töökamaid, see pakkus võrratuid emotsioone; võimalust osaleda sellistes projektides, millest võib vaid unistada. Olen siiani nendega ja töödega hõivatud – neid juurdegi võtnud, sest armastan väljakutseid, et oma elu huvitavaks elada. Kõige üllatavam sündmus toimus eelmise aasta novembris, kui mind kutsuti sädeinimeste üritusele, kus selgus, et mind tituleeriti **aasta nooreks 2022**.

Ma olen sõnatu ja tänulik iga projekti, ürituse ja kogemuse eest, mis minu teele on sattunud. Nende tööde, projektide ja ürituste abil olen arenenud julgeks, enesekindlaks ja edasipürgivaks inimeseks, kes soovib sellel aastal ette võtta veel ägedamaid ja suuremaid projekte. Mõned ongi juba soolas :)

Foto autor: Mariliis Kivimäe

Foto autor: Emil Aništšenko

VAATA ROHKEM
PILTE SIIT!

Fotod: [kooli fotogalerii](#)

	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K	N	R	L	P	E	T	K					
September		30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30										
Oktoober						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							
November		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30												
Detsember				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
Jaanu						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							
Veebruar			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28													
Märts			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31										
Aprill						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30								
Mai	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31												
Juuni				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30										
Juuli						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							
August		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31											

	Nädalavahetus
	Vaheaeg, riigipüha
	Valikkursuste nädal
	Arvestuste nädal
	Ümbervastamise aeg

Õppenõukogud
8.12.22, 23.03.23, 20.04.23, 8.06.23, 20.06.23

Kursuste kavade esitamine/täiendamine
09.09.22

Sooritamata tood saab õpilane järele vastata õpetajaga kokku lepitud ajal (üldjuhul kümne tööpäeva jooksul, kuid enne kursusehinde väljapanemist) pärast õpilase kooli naasmist. Mitterahuldavat hinnet saab õpilane ümber vastata õpetajaga kokku lepitud ajal (üldjuhul kümne tööpäeva jooksul, kuid enne kursusehinde väljapanemist) pärast hinde väljapanemist Staudiumis.

Erandid 12. kl õpilastele: * kolmanda perioodi kursused lõpevad 20. aprillil 2022; * kolmanda õppeperioodi kursusehindeid ümber vastata eia; * täiendav õpe toimub 2. maist 7. juunini 2022.

Õpilaste vanemate koosolekud
8.09.22 (10. klassid), 15.09.22 (11.-12. klassid)
12.01.23 (12. klassid)

Lisainfo: gymnaasium@voru.edu.ee

Õppeperioodid
I periood: 1.09-27.11.22
II periood: 28.11.22-12.03.23
III periood: 13.03.-13.06.23

Arvestused
14.-18.11.22
20.-23.02.23
22.-26.05.23 (v.a 12. kl)

Valikkursused
21.-25.11.22
6.-10.03.23
29.05-02.06.23 (v.a 12. kl)

Koolivaheajad
24.-30.10.22
22.12.22-08.01.23
27.02-05.03.23
24.-30.04.23 (v.a 12. kl)
14.06-31.08.23 (v.a 12. kl)

Gümnaasiumi lõpuksamid
eesti keel (kirjalik) - 24.04.23
inglise keel (kirjalik) - 2.05.23
inglise keel (suuline) - 3.-5.05.23
matemaatika (kirjalik) - 17.05.23
koolieksam - 5.06.23

Kursusehinnete väljapanemine (tavaline koolipäev)
14.11.22, 23.11.22 (arvestused), 25.11.22 (valikkursused)
20.02.23, 8.03.23 (arvestused), 10.03.23 (valikkursused)
19.04.23 (12. kl III periood ja kooliastmehinded)
22.05.23, 31.05.23 (arvestused), 2.06.23 (valikkursused)

Kursusehinnete väljapanemine perioodi keskel (kaks kursust perioodis) (tavaline koolipäev)
3.10.22, 16.01.23, 10.04.23 (v.a 12. kl)

Kursusehinnete järele- ja umbervastamine (tavalised koolipäevad, v.a 13.-17.06.22)
14.11-6.12.22, 20.02-21.03.23, 22.05.-6.06.23 (v.a 12. kl)
12.-19.06.23 (10.-11. kl täiendav õpe)

Ümber vastatud kursusehinnete väljapanemine
7.12.22, 22.03.23, 7.06.23

11. klasside UPT
3.10.22 - teema(valdkonna) ja juhendaja kinnitamine
14.11.22 - töö laiendatud kava esitamine
1 p arvestuste nädalal - töö laiendatud kava kaitsmine
6.02.23 - töö esimese versiooni esitamine juhendajale
20.03.23 - töö teise versiooni esitamine UPT koordinaatorile
maikuu algus - töö esitamine eelkaitsmisele, eelkaitsmine
maikuu lõpp - lõptüki töö esitamine, retsenseerimine
6.-7.06.23 - kaitsmine

Olulisemad üritused (vt lisaks kooli üldtööplaani):
31.08 infotunnid õpilastele
1.09 õppeaasta avaaktus (kooli siseüel)
23.09 õppekäikude päev
05.10 õpetajate päev ja kooli sünnipäev (lühendatud tunnid)
20.10 iseseisva õppe päev
02.11 johannese päev (kõik tunnid toimuvad)
25.11 Quantum
20.12 jõulupidu
21.12 jõuluaktus (lühendatud tunnid)
9.01 kooli nimepäev
veebr lugemiskuu
08.02 omaloomingukohvik Pegasus
14.02 sõbrapäev
23.02 EV104 aastapäeva aktus
märts vilistlaskuu
13.-17.03 õpilasvarjutamise nädal
22.03 vilistlaspäev
aprill tervisekuu
19.04 12. kl tuttipäev (kõik tunnid toimuvad)
20.04 12. kl viimase koolikella aktus (10.-11. kl tunnid toimuvad)
02.05 parimate õpilaste ja nende juhendajate tänuüritus
22.05 spordipäev (10.-11. kl õpilastele)
5.06 ohutuspäev (10.-11. kl õpilastele)
6.-8.06 looduslaager (10.L kl õpilastele)
09.06 kooliaasta lõpuaktus (10.-11. kl õpilastele)
22.06 12. kl lõpuaktus (kell 12.00, kooli siseüel)
31.08 infotunnid õpilastele

DICTUM FACTUM

Toimetused ootab pilte ja kaastöid aadressil:

vesta.pille@voru.edu.ee

Väljaandja: Võru Gümnaasium

Seminari tn 1, 65608 Võru

Tel 5898 5104

VAATA KA:

@OPILOSOSINDUSMOIS

@VORUGYMNAASIUM

VÕRU GÜMNAASIUM